

Liite 2

Arviointikriteerit

Numerokankaan tuulivoimahanke, Iin kunta

Nordic Generation Oy

23.2.2026

Sisällys

1	Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	3
2	Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö	5
3	Arkeologinen kulttuuriperintö	8
4	Ääniympäristö	10
5	Valo-olosuhteet	12
6	Ihmisten elinolot ja terveys	13
6.1	Elinolot ja viihtyvyys	13
6.2	Terveys	15
6.3	Metsästys	16
7	Elinkeinot ja luonnonvarat	18
7.1	Elinkeinot	18
7.2	Porotalous	20
7.3	Luonnonvarat	21
8	Liikenne	24
9	Maa- ja kallioperä	26
10	Pohjavedet	28
11	Pintavedet	30
12	Ilmasto	33
13	Suojelualueet ja muut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet	35
14	Kasvillisuus ja luontotyytit	38
15	Linnusto	41
16	Muu eläimistö	44

1 Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Kaavoitukseen, maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyden kriteerit.

Vähäinen	Vaikutusalueella on maakuntakaava käytössä. Vaikutusalueen kaavoitus on kokonaisuudessaan tai lähes kokonaisuudessaan suunnitellun hankkeen mukaista. Alueella on metsätaloutta, virkistyskäyttöä, jokaisenoikeuksien hyödyntämistä, ajoittaista luonnontuotteiden keräilyä tai muita vastaavia toimintoja. Alueella on teollisuutta, tehtaita tai muita vastaavia rakennuksia. Tarvittavat muutokset kaavaan ovat melko pieniä tai vähätöisiä, jos uusia toimintoja halutaan tuoda kaavaan.
Kohtalainen	Vaikutusalueella on yleiskaava käytössä, vaikutusaluetta ei ole kaavoitettu tai kaavoitus ei ole suunnitellun hankkeen mukaista. Alueella on poronhoitoa, tiestöä, osittaista matkailua tai muita vastaavia toimintoja. Alueella on vapaa-ajan asumuksia tai muita vastaavia rakennuksia. Tarvittavat muutokset kaavaan ovat kohtalaisien suuria tai kohtalaisen työläitä, jos uusia toimintoja halutaan tuoda kaavaan.
Suuri	Vaikutusalueella on asemakaava käytössä osalla aluetta. Vaikutusalue on osittain kaavoitettu vaatimaan maankäyttöön kuten asumiseen tai virkistyskäyttöön. Alueella on matkailuun liittyvää maankäyttöä tai muita vastaavia toimintoja. Osalla alueesta on pysyvää asutusta tai muuta vastaavaa toimintaa. Tarvittavat muutokset kaavaan ovat suuria tai työläitä, jos uusia toimintoja halutaan tuoda kaavaan.
Erittäin suuri	Vaikutusalueella on asemakaava käytössä koko alueella. Vaikutusalue on kaavoitettu kokonaisuudessaan vaatimaan maankäyttöön kuten asumiseen tai virkistyskäyttöön. Alueella on luonnonpuisto, tärkeää matkailuun liittyvää maankäyttöä tai muita vastaavia toimintoja. Koko alueella on pysyvää asutusta tai muuta vastaavaa toimintaa. Tarvittavat muutokset kaavaan ovat hyvin suuria tai erittäin työläitä, jos uusia toimintoja halutaan tuoda kaavaan.

Kaavoitukseen, maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Alueen nykyinen maankäyttö ei ole enää mahdollista. Nykyisen rakennetun ympäristön rakennukset poistetaan. Alueen kehittäminen loppuu pysyvästi. Hanke on vastoin nykyistä kaavoitusta maakunta-, yleis- tai asemakaavan tasolla.
Suuri kielteinen	Hankkeesta on suurta haitta alueen maankäytölle. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu paljon. Alueen kehittäminen pysähtyy. Hanke poikkeaa selvästi nykyisestä kaavoituksesta maakunta-, yleis- tai asemakaavan tasolla.
Kohtalainen kielteinen	Hankkeesta on jonkin verran haittaa alueen nykyiselle maankäytölle tai maankäytön laatu heikkenee jonkin verran. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu jonkin verran. Alueen kehittäminen muuttuu rajoitetuksi. Toiminta

	poikkeaa jonkin verran nykyisestä kaavoituksesta maakunta-, yleis- tai asemakaavan tasolla.
Vähäinen kielteinen	Hankkeesta on vain vähän haittaa alueen nykyiselle maankäytölle tai maankäytön laatu heikkenee vähän. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu vain vähän. Alueen kehittäminen muuttuu jonkin verran rajoitetuksi. Hanke on linjassa tai poikkeaa vain hieman nykyisestä kaavoituksesta maakunta-, yleis- tai asemakaavan tasolla.
Ei muutosta	Hanke ei vaikuta kaavoitukseen.
Vähäinen myönteinen	Hankkeesta on vain vähän hyötyä alueen nykyiselle maankäytölle tai maankäytön laatu paranee vähän. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu vain vähän. Alueen kehittämiseksi tulee vain vähän enemmän edellytyksiä. Hanke parantaa vähän alueen kaavoitusedellytyksiä.
Kohtalainen myönteinen	Hankkeesta on jonkin verran hyötyä alueen nykyiselle maankäytölle tai maankäytön laatu paranee jonkin verran. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu jonkin verran. Alueen kehittämisen edellytykset paranevat jonkin verran. Hanke parantaa jonkin verran alueen kaavoitusedellytyksiä.
Suuri myönteinen	Hankkeesta on suurta hyötyä alueen maankäytölle. Nykyinen rakennettu ympäristö muuttuu paljon. Alueen kehittämisen edellytykset paranevat selvästi. Hanke parantaa selvästi alueen kaavoitusedellytyksiä.
Erittäin suuri myönteinen	Hankkeesta on erittäin suuri hyöty alueen maankäytölle. Nykyisen rakennetun ympäristön rakennukset poistetaan. Alueen kehittämisen edellytykset paranevat erittäin selvästi. Hanke parantaa erittäin selvästi alueen kaavoitusedellytyksiä.

2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vaikutuskohteittain. Alla on esitetty kohteen herkkyuden määrittämisessä käytetyt kriteerit. Herkkyyttä määritettäessä kaikkia herkkyuden kriteereitä ei välttämättä sovelleta, vaan arvio herkkyydestä muodostetaan painottaen kohteeseen sopivimpia osatekijöitä ja kriteereitä. Kriteeritaulukon laatimisessa on käytetty Ympäristöministeriön vuonna 2024 julkaisemaa Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -ohjetta.

<p>Vähäinen</p>	<p>Kohteella ei ole lainsäädännöllistä tai muuten luokiteltua arvoa. Kohteella ei ole merkitystä tai sillä on maisemallinen merkitys pienelle joukolle ihmisiä. Alueella on luonteeltaan teollinen tai tuotannollinen maisema, jossa ihmisen vaikutus on selvästi hallitsevaa (esimerkiksi tehokkaasti rakennetut alueet, energiantuotantoalueet, liikennealueet, teolliset alueet). Ympäristön ajallinen luonne on moderni tai teollinen.</p> <p>Alueen maisemakuva on pääosin rikkonainen ja epäyhtenäinen. Maisemassa on maisemavaurioita. Kohteelta ei avaudu merkittäviä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Kohteella ei ole maamerkkejä. Kohde ei ole seudun maiseman piirteiden tai identiteetin hahmottamisen kannalta erityinen.</p>
<p>Kohtalainen</p>	<p>Kohteella on lainsäädännön tai muun luokittelun kautta paikallista tai maakunnallista arvoa. Kohteella on maisemallista merkitystä vakitukselle tai vapaa-ajan asutukselle sekä paikalliselle tai maakunnalliselle virkistyskäytölle tai luonto- tai kulttuurimatkailulle. Alueen maisemassa on ihmisen vaikutusta, mutta se ei ole luonteeltaan teollista (esimerkiksi suurimittakaavaiset maatalousalueet, talousmetsät, voimakkaasti rakennetut matkailualueet). Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt tai arvokasta ympäristöä aiemmin leimannut toiminta on muuttunut tai muutoksessa.</p> <p>Alueen maisemakuva on paikoin epäyhtenäinen ja pääosin tavanomainen. Kohteelta avautuu joitakin näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Kohteella on maamerkkejä, jotka eivät ole erityisen edustavia. Kohteella on jonkin verran merkitystä seudun maiseman piirteiden tai identiteetin hahmottamisen kannalta.</p>
<p>Suuri</p>	<p>Kohteella on lainsäädännön tai muun luokittelun kautta valtakunnallista arvoa. Kohteella on maisemallista merkitystä ylimaakunnalliselle virkistyskäytölle tai luonto tai kulttuurimatkailulle. Alueen maisemassa ihmisen vaikutus on vähäistä tai luontevasti maisemaan sopivaa (esimerkiksi perinteinen maaseudun kulttuuriympäristö, tavanomaiset vaara- ja tunturimaisemat, maisemakuvassa erottuvat eheät ja merkittävät selänteiden lakialueet). Ympäristön arvokkaat ominaispiirteet synnyttänyt toiminta jatkuu tai arvokasta ympäristöä leimaava toiminta on jatkunut pitkään samantyyppisenä.</p> <p>Alueen maisemakuva on yhtenäinen ja eheä sekä vaikuttava. Kohteelta avautuu tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Kohteella on yksi edustava maamerkki. Kohteella on erityistä merkitystä seudun maiseman piirteiden tai identiteetin hahmottamisen kannalta.</p>

Erittäin suuri	<p>Kohteella on lainsäädännön tai muun luokittelun kautta kansainvälistä arvoa. Kohteella on maisemallista merkitystä kansainväliselle luonto- tai kulttuurimatkailulle. Alueen maisema on pääosin koskematonta luonnonmaisemaa tai erityisen hyvin historialliset piirteet säilyttäneitä kulttuuriympäristöä (esimerkiksi luonnonympäristö, jossa ei ole lainkaan ihmisen toiminnan merkkejä, erämaiset alueet, suurtunturit, harvinainen tai ainutlaatuinen kulttuuriympäristö). Ympäristön arvokkaiden ominaispiirteiden ajallinen luonne on pääosin historiallinen tai muuttumaton.</p> <p>Alueen maisemakuva on yhtenäinen ja eheä sekä erityisen vaikuttava. Kohteelta avautuu erityisen tärkeitä näkymiä suunniteltujen tuulivoimaloiden suuntaan. Kohteella on useita maamerkkejä. Kohteella on ainutlaatuista merkitystä seudun maiseman piirteiden tai identiteetin hahmottamisen kannalta.</p>
-----------------------	---

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vaikutuskohteittain. Alla on esitetty tuulivoimarakentamisen kohteelle aiheuttaman muutoksen suuruuden määrittämisessä käytetyt kriteerit. Kriteeritaulukon laatimisessa on käytetty Ympäristöministeriön vuonna 2024 julkaisemaa Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -ohjetta.

Erittäin suuri kielteinen	<p>Tuulivoimalat sijaitsevat lähivaikutusalueella tai välittömässä lähiympäristössä. Muutos näkyy kohteessa laajalle alueelle, laajoissa näkymäsektoreissa ja esteettömästi, tuulivoimalat peittävät laajasti horisonttia.</p> <p>Muutos mitätöi maiseman tai kulttuuriympäristön säilymisen kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuudet (esimerkiksi historiallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman visuaaliset ominaisuudet ja maiseman historiallinen tunnelma katoavat muutoksen myötä). Huomattavia muutoksia laajalle alueelle maisemakuvan eheyden, yhtenäisyyden tai mittakaavan rikkoutumisen kautta tai muunlainen huomattava häiriö maisemassa laajalla alueella. Maamerkin tai muun erityisen kohteen asema maisemassa mitätöityy. Maiseman luonne muuttuu niin, että alueen myönteiseksi koettu käyttö tai myönteinen kokemus alueesta estyy kokonaan.</p>
Suuri kielteinen	<p>Tuulivoimalat sijaitsevat väli- tai lähivaikutusalueella. Muutos näkyy kohteessa melko laajalle alueelle, paikoin laajoissa näkymäsektoreissa ja usein esteettömästi, tuulivoimalat peittävät melko laajasti horisonttia.</p> <p>Oleellinen heikennys maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin (esimerkiksi historiallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman visuaaliset ominaisuudet ja maiseman historiallinen tunnelma häiriintyvät huomattavasti). Huomattavia muutoksia melko laajalle alueelle maisemakuvan eheyden, yhtenäisyyden tai mittakaavan rikkoutumisen kautta tai muunlainen huomattava häiriö maisemassa melko laajalla alueella. Maamerkin tai muun erityisen kohteen asema maisemassa heikentyy huomattavasti. Maiseman luonne muuttuu selvästi niin, että alueen käyttö tai kokemus alueesta muuttuu kielteiseen suuntaan.</p>
Kohtalainen kielteinen	<p>Tuulivoimalat sijaitsevat kauko- tai väli-vaikutusalueella. Muutos näkyy kohteessa paikoin: melko kapeat näkymäsektorit, tuulivoimalat jäävät melko</p>

	<p>usein maastonmuotojen tai muiden näkymäesteiden taakse, tuulivoimalat peittävät paikoin horisonttia.</p> <p>Jonkin verran heikennystä maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin (esimerkiksi historiallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman visuaaliset ominaisuudet ja maiseman historiallinen tunnelma häiriintyvät jonkin verran). Paikoin muutoksia maisemakuvan eheyden, yhtenäisyyden tai mittakaavan rikkoutumisen kautta tai muunlainen paikoittainen häiriö maisemassa. Maamerkin tai muun erityisen kohteen asema maisemassa heikentyy jonkin verran. Maiseman luonne muuttuu osittain niin, että alueen käyttö tai kokemus alueesta muuttuu kielteiseen suuntaan.</p>
Vähäinen kielteinen	<p>Tuulivoimalat sijaitsevat kaukovaikutusalueella. Muutos näkyy kohteessa vähäisesti: kapeat näkymäsektorit, tuulivoimalat jäävät pääosin maastonmuotojen tai muiden näkymäesteiden taakse, tuulivoimalat peittävät vain vähäisesti horisonttia.</p> <p>Vähäinen heikennys maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin. Vähäinen muutos maisemakuvan eheyden, yhtenäisyyden tai mittakaavan rikkoutumisen kautta tai muunlainen vähäinen häiriö maisemaan. Maamerkin tai muun erityisen kohteen asema maisemassa heikentyy hieman. Maiseman luonne muuttuu hieman niin, että alueen käyttö tai kokemus alueesta muuttuu kielteiseen suuntaan.</p>
Ei muutosta	<p>Tuulivoimalat sijaitsevat teoreettisella maksiminäkyvyysalueella tai sitä kauempana. Maisema alueella ei muutu.</p>
Vähäinen myönteinen	<p>Muutos vaikuttaa vähäisessä määrin maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin parantavasti.</p>
Kohtalainen myönteinen	<p>Muutos vaikuttaa maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin parantavasti. Maiseman luonne muuttuu osittain niin, että alueen käyttö ja kokemus alueesta muuttuu myönteisemmäksi.</p>
Suuri myönteinen	<p>Muutos vaikuttaa oleellisella tavalla maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin parantavasti. Maiseman luonne muuttuu niin, että alueen käyttö tai kokemus alueesta muuttuu selvästi myönteiseen suuntaan.</p>
Erittäin suuri myönteinen	<p>Muutos vaikuttaa erittäin paljon maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin huomattavasti parantavasti. Maiseman luonne muuttuu niin, että alueen käyttö tai kokemus alueesta muuttuu paljon myönteisempään suuntaan.</p>

3 Arkeologinen kulttuuriperintö

Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyden kriteerit.

Vähäinen	Vaikutusalueella ei ole luokiteltuja kohteita tai se sisältää kokonaisuuksia, jotka ovat ajallisesti ja/tai tyyllillisesti epäyhtenäisiä tai joissa on jo ennestään häiriöitä. Kohteet voivat olla esimerkiksi tuhoutuneet tai tutkittu ja todettu suojelutoimia aiheuttamattomiksi.
Kohtalainen	Vaikutusalueella on yksittäisiä kohteita, jotka ovat jo aiemmin altistuneet häiriöille/muutoksille tai ovat muutoin osittain pirstoutuneet. Kohteet voivat olla lisätutkimuksia edellyttäviä.
Suuri	Vaikutusalueella on maisemaltaan ja/tai käyttötarkoitukseltaan enimmäkseen alkuperäisinä säilyneitä kohteita tai aluekokonaisuuksia, joiden säilyminen on turvattava.
Erittäin suuri	Vaikutusalueella on laaja-alaisia tai useita alkuperäisinä säilyneitä kohteita tai kokonaisuuksia, joiden säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Kohteet ovat alkuperäisinä säilyneet.

Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hanke sijoittuu tai hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy muinaisjäännöksen alueelle ja vaikuttaa oleellisella tavalla kohteen kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseen. Muinaisjäännös tuhoutuu.
Suuri kielteinen	Hanke sijoittuu tai hankkeen aiheuttama muutos näkyy muinaisjäännöksen alueelle ja vaikuttaa kohteen kannalta oleellisten ominaispiirteiden säilymiseen. Muinaisjäännös tuhoutuu suurelta osin.
Kohtalainen kielteinen	Hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy muinaisjäännöksen alueelle, mutta ei vaikuta kohteen kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseen. Muinaisjäännös tuhoutuu osittain.
Vähäinen kielteinen	Hankkeen aiheuttama maiseman muutos saattaa näkyä muinaisjäännöksen lähialueelle, mutta ei vaikuta kohteen kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin heikentävästi. Muinaisjäännös tuhoutuu korkeintaan pieneltä osin tai ei ollenkaan.
Ei muutosta	Hankkeella ei ole vaikutusta muinaisjäännöksiin.
Vähäinen myönteinen	Hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy arvokkaan kulttuuriympäristön lähialueelle ja vaikuttaa kulttuuriympäristön kannalta ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin hieman parantavasti. Muutoksen myötä maiseman luonteeseen ei kohdistu mainittavia muutoksia. Alueen käyttö tai kokemus alueesta ei muutu.
Kohtalainen myönteinen	Hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy arvokkaan kulttuuriympäristön alueelle ja vaikuttaa kulttuuriympäristön kannalta ominaispiirteiden säilymiseen jossain määrin parantavasti. Muutoksen myötä

	maiseman luonteeseen kohdistuu muutoksia osittain. Alueen käyttö ei muutu, mutta kokemus alueesta muuttuu myönteisemmäksi.
Suuri myönteinen	Hankkeen aiheuttama maiseman muutos näkyy arvokkaan kulttuuriympäristön alueelle ja vaikuttaa myönteisesti kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseen. Muutoksen myötä maiseman luonne muuttuu niin, että paikan tai alueen nykyinen käyttöedellytykset paranevat osittain tai kokemus alueesta muuttuu myönteiseksi.
Erittäin suuri myönteinen	Hanke sijoittuu kulttuuriympäristön alueelle ja vaikuttaa oleellisella tavalla myönteisesti kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymiseen. Muutoksen myötä maiseman luonne muuttuu niin, että paikan tai alueen nykyinen käyttö parantuu selvästi tai kokemus muuttuu hyvin myönteiseksi.

4 Ääniympäristö

Ääniympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Alueella ei ole herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, kouluja, virkistyskohteita tai luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Alueella on jonkin verran teollisuutta tai muuta melua aiheuttavaa toimintaa, suuret liikennemäärät ja korkea taustamelutaso; tai melu on vähäistä ja runsaskaan melun lisäys ei saa suunnitteluohjearvoja ylittymään.
Kohtalainen	Alueella on jonkin verran häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, kouluja tai virkistyskohteita. Alueella ei ole luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Alueella on jonkin verran teollisuutta tai muuta melua aiheuttavaa toimintaa, kohtalaiset liikennemäärät ja kohtalainen taustamelutaso; tai melu on vielä selvästi alle sallittuja suunnitteluohjearvoja ja vasta kohtuullisen suuri lisäys saisi arvot ylittymään.
Suuri	Alueella on melko paljon herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, kouluja, virkistyskohteita, luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Alueella on vähän teollisuutta, liikennettä tai muuta melua aiheuttavaa toimintaa ja alueella on alhainen taustamelutaso; tai melu on jo melko lähellä sallittuja suunnitteluohjearvoja ja melko pieni lisäys saisi arvot ylittymään.
Erittäin suuri	Alueella on runsaasti herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, kouluja, virkistyskohteita tai luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Alueella ei ole teollisuutta, liikennettä tai muuta melua aiheuttavaa toimintaa tai ihmisen aiheuttamaa taustamelua; tai melu on jo suunnitteluohjearvojen rajoilla ja vähäinensikin lisäys aiheuttaisi heti raja-arvojen ylityksen.

Ääniympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat melutasot ovat hyvin korkeita ja ylittävät hyvin usein suunnitteluohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hankkeen aiheuttama muutos melutasossa on hyvin suuri.
Suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat melutasot ovat korkeita ja ylittävät usein suunnitteluohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hankkeen aiheuttama muutos melutasossa on suuri.
Kohtalainen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat melutasot ovat kohtalaisia ja voivat ylittää suunnitteluohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hankkeen aiheuttama muutos melutasossa on kohtalainen.
Vähäinen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat melutasot ovat alhaisia eivätkä ylitä suunnitteluohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hankkeen aiheuttama muutos melutasossa on pieni tai olematon.
Ei muutosta	Toiminta ei vaikuta alueen melutasoon.
Vähäinen myönteinen	Hankkeen aiheuttama myönteinen muutos melutasossa on pieni tai olematon.

Kohtalainen myönteinen	Hankkeen aiheuttama myönteinen muutos melutasossa on kohtalainen.
Suuri myönteinen	Hankkeen aiheuttama myönteinen muutos melutasossa on suuri.
Erittäin suuri myönteinen	Hankkeen aiheuttama myönteinen muutos melutasossa on hyvin suuri.

5 Valo-olosuhteet

Valo-varjo-olosuhteisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Vaikutusalueella ei ole häiriintyviä luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Hyvin vähän tai ei ollenkaan häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, asuntoja, kouluja tai virkistyskohteita.
Kohtalainen	Vaikutusalueella ei ole tärkeitä häiriintyviä luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Jonkin verran häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, asuntoja, kouluja tai virkistyskohteita. Virkistysarvot eivät ole herkkiä välkkeelle.
Suuri	Vaikutusalueella on tärkeä häiriintyviä luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Useita herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, asuntoja, kouluja tai virkistyskohteita. Virkistysarvot ovat herkkiä välkkeelle.
Erittäin suuri	Vaikutusalueella on useita tärkeitä häiriintyviä luonnonsuojelu- tai kulttuuriympäristökohteita. Hyvin runsaasti tai erittäin herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten loma-asuntoja, asuntoja, kouluja tai virkistyskohteita. Virkistysarvot ovat erittäin herkkiä välkkeelle.

Valo-varjo-olosuhteisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat välkevaikutukset ovat hyvin suuria. Välkevaikutusta esiintyy yli 25 tuntia vuodessa.
Suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat välkevaikutukset ovat suuria. Välkevaikutusta esiintyy 15–25 tuntia vuodessa.
Kohtalainen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat välkevaikutukset ovat kohtalaisia. Välkevaikutusta esiintyy noin 8–15 tuntia vuodessa.
Vähäinen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat välkevaikutukset ovat vähäisiä. Välkevaikutusta ei ole lainkaan tai välkevaikutusta esiintyy alle 8 tuntia vuodessa.
Ei muutosta	Alueen välketilanteessa ei tapahdu muutosta.
Vähäinen myönteinen	Hanke vähentää vähän alueen välkevaikutuksia.
Kohtalainen myönteinen	Hanke vähentää kohtalaisen paljon alueen välkevaikutuksia.
Suuri myönteinen	Hanke vähentää paljon alueen välkevaikutuksia.

Erittäin suuri myönteinen	Hanke vähentää erittäin paljon alueen välkevaikutuksia.
----------------------------------	---

6 Ihmisten elinolot ja terveys

6.1 Elinolot ja viihtyvyys

Elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Ei potentiaalisia haitankärsijöitä. Lähellä ei ole herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten asutusta, päiväkoteja tai kouluja. Alueella ei ole harrastus- tai virkistyskäyttöarvoa, eikä alue ole olennainen osa viherverkkoa tai luontoalueita. Virkistyskäyttöaktiviteetit eivät ole riippuvaisia alueesta ja vaihtoehtoisia alueita on olemassa. Alueella on paljon ympäristöhäiriöitä (melu, pöly, liikenne jne.) aiheuttavia toimintoja. Ympäristön muutostila on jatkuva. Alueen sopeutumiskyky on suuri.
Kohtalainen	Potentiaalisia haitankärsijöitä jonkin verran. Jonkin verran herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten asutusta, päiväkoteja tai kouluja. Alueella on jonkin verran harrastus- tai virkistyskäyttöarvoa tai alue liittyy viherverkkoon. Virkistyskäyttöaktiviteetit ovat osittain riippuvaisia alueesta ja vaihtoehtoisille alueille on jonkin verran matkaa. Alueella on melko paljon ympäristöhäiriöitä (melu, pöly, liikenne jne.) aiheuttavia toimintoja. Muutoksia ympäristössä ajoittain. Alueen sopeutumiskyky kohtuullinen.
Suuri	Melko paljon potentiaalisia haitankärsijöitä. Melko runsaasti herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten asutusta, päiväkoteja tai kouluja. Alueella on tärkeä harrastus- tai virkistyskäyttöarvo, alueella olennainen merkitys osana viherverkkoa. Virkistyskäyttöaktiviteetit ovat pääosin riippuvaisia alueesta eikä korvaavia alueita ole lähellä. Alueella on vähän ympäristöhäiriöitä (melu, liikenne jne.) aiheuttavia toimintoja. Melko rauhallinen tai melko pitkään muuttumattomana säilynyt ympäristö.
Erittäin suuri	Paljon potentiaalisia haitankärsijöitä. Runsaasti herkkiä häiriintyviä kohteita, kuten asutusta, päiväkoteja tai kouluja. Alueella on erittäin tärkeä harrastus- tai virkistyskäyttöarvo, alueella erittäin olennainen merkitys osana viherverkkoa. Virkistyskäyttöaktiviteetit ovat hyvin riippuvaisia alueesta eikä korvaavia alueita ole. Alueella ei ole lainkaan ympäristöhäiriöitä (melu, liikenne jne.) aiheuttavia toimintoja. Rauhallinen, pitkään muuttumattomana säilynyt ympäristö.

Elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hankkeen aiheuttamat kielteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat erittäin laaja-alaisia, erittäin pitkäaikaisia, pysyviä tai palautumattomia tai kohdistuvat hyvin tärkeäksi
----------------------------------	---

	koettuihin asioihin. Hankkeen myötä hyvin suuri osa harrastuspaikoista tai virkistysalueista ja -reiteistä menetetään tai niille kohdistuu suurta haittaa. Muutokset estävät totuttuja toimintoja tai aiheuttavat huomattavaa estevaikutusta. Hanke herättää erittäin paljon ristiriitoja ja yleistä huolta. Muutokset vähentävät selvästi yhteisöllisyyttä tai aiheuttavat selvästi eriarvoistumista.
Suuri kielteinen	Hankkeen aiheuttamat kielteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat laaja-alaisia, pitkäaikaisia, pysyviä, hitaasti palautuvia, säännöllisiä tai jatkuvia tai kohdistuvat tärkeiksi koettuihin asioihin. Hankkeen myötä suuri osa harrastuspaikoista tai virkistysalueista ja -reiteistä menetetään tai niille kohdistuu selvää haittaa. Muutokset haittaavat totuttuja toimintoja tai aiheuttavat estevaikutusta. Hanke herättää paljon ristiriitoja ja yleistä huolta. Muutokset vähentävät yhteisöllisyyttä tai aiheuttavat eriarvoistumista.
Kohtalainen kielteinen	Hankkeen aiheuttamat kielteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin ja elinympäristössä ovat kohtalaisella alueella ja saattavat aiheuttaa pitkäkestoisiaakin muutoksia. Vaikutus on osin palautuva tai ajoittainen. Hankkeen myötä kohtalainen osa harrastuspaikoista tai virkistysalueista ja -reiteistä menetetään tai niille kohdistuu kohtalaista haittaa. Totutut tavat tai reitit voivat muuttua tai pidentyä, mutta muutokset eivät estä toimintoja. Hanke herättää jonkin verran ristiriitoja tai huolia. Muutokset vähentävät yhteisöllisyyttä jonkin verran tai aiheuttavat vähän eriarvoistumista.
Vähäinen kielteinen	Hankkeen aiheuttamat kielteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat suppealla alueella ja lyhytaikaisia tai kohdistuvat vähemmän tärkeäksi koettuihin asioihin. Tilanne palautuu ennalleen, kun vaikutus lakkaa. Hankkeen myötä vähäinen osa harrastuspaikoista tai virkistysalueista ja -reiteistä menetetään tai niille koituu vähäistä haittaa. Vähäisiä kielteisiä muutoksia totuttuihin tapoihin tai toimintoihin. Hanke herättää vähäisesti ristiriitoja tai huolia. Muutokset eivät vielä vähennä yhteisöllisyyttä tai aiheuta eriarvoistumista.
Ei muutosta	Asuin- ja elinympäristö sekä virkistyskohteet pysyvät ennallaan.
Vähäinen myönteinen	Hankkeen aiheuttamat myönteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristöön ovat suppealla alueella ja lyhytaikaisia tai kohdistuvat vähemmän tärkeäksi koettuihin asioihin. Tilanne palautuu ennalleen, kun vaikutus lakkaa. Hankkeen myötä laajennetaan vähän harrastuspaikkoja tai virkistysalueita ja -reittejä tai niitä parannetaan hieman. Muutokset eivät heikennä totuttuja tapoja tai toimintoja. Muutokset eivät lisää yhteisöllisyyttä tai aiheuta eriarvoistumista.
Kohtalainen myönteinen	Hankkeen aiheuttamat myönteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat kohtalaisella alueella ja saattavat aiheuttaa pidempikestoisiaakin muutoksia. Vaikutus on osin palautuva tai ajoittainen. Hankkeen myötä laajennetaan kohtalaisesti harrastuspaikkoja tai virkistysalueita ja -reittejä tai niitä parannetaan jossain määrin. Muutokset edistävät vähän totuttuja toimintoja alueella tai mahdollistavat uusia tapoja tai toimintoja. Muutokset lisäävät yhteisöllisyyttä tai vähentävät eriarvoistumista jonkin verran.

Suuri myönteinen	Hankkeen aiheuttamat myönteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat laaja-alaisia, pitkäaikaisia, pysyviä, hitaasti palautuvia, säännöllisiä tai jatkuvia tai kohdistuvat tärkeiksi koettuihin asioihin. Hankkeen myötä laajennetaan selkeästi harrastuspaikkoja tai virkistysalueita ja -reittejä tai niitä parannetaan selkeästi. Muutokset tuovat alueelle uutta toimintaa, edistävät jonkin verran totuttuja toimintoja tai poistavat esteitä. Muutokset lisäävät yhteisöllisyyttä tai vähentävät eriarvoistumista.
Erittäin suuri myönteinen	Hankkeen aiheuttamat myönteiset muutokset (esim. melu, liikenne, maiseman muutos) asuin- ja elinympäristössä ovat erittäin laaja-alaisia, erittäin pitkäaikaisia, pysyviä tai palautumattomia tai kohdistuvat hyvin tärkeiksi koettuihin asioihin. Hankkeen myötä moninkertaistetaan harrastuspaikkoja tai virkistysalueita ja -reittejä tai niitä parannetaan hyvin paljon. Muutokset tuovat alueelle kokonaan uusia toimintoja, edistävät totuttuja tapoja tai poistavat huomattavia esteitä. Muutokset lisäävät selvästi yhteisöllisyyttä tai vähentävät eriarvoistumista.

6.2 Terveys

Terveyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyuden kriteerit.

Vähäinen	Kohteen läheisyydessä on vähän potentiaalisia haitankärsijöitä. Alueella ei ole ihmisiä tai asutusta. Alueella on vain vähän terveydentilaan haitallisesti vaikuttavia tekijöitä (kuten melu, pöly, haju tai liikenne) ja lisäyksen näissä tulisi olla hyvin suuri, jotta se aiheuttaisi terveyden kannalta turvallisten rajojen ylittämisen.
Kohtalainen	Kohteen läheisyydessä on jonkin verran potentiaalisia haitankärsijöitä. Alueella ei ole kovin paljoa ihmisiä, tiivistä asutusta tai kovin tärkeitä kohteita. Alueella on jonkin verran terveydentilaan haitallisesti vaikuttavia tekijöitä (kuten melu, pöly, haju tai liikenne) ja suuri lisäys näissä saattaisi aiheuttaa terveyden kannalta turvallisten rajojen ylittämisen.
Suuri	Kohteen vaikutusalueella on melko runsaasti potentiaalisia haitankärsijöitä. Alueella on paljon ihmisiä, tiivistä asutusta tai tärkeitä kohteita kuten kouluja tai päiväkotia. Alueella on paljon terveydentilaan haitallisesti vaikuttavia tekijöitä (kuten melu, pöly, haju tai liikenne) ja lisäys näissä aiheuttaisi terveyden kannalta turvallisten rajojen ylittämisen.
Erittäin suuri	Kohteen vaikutusalueella on runsaasti haitankärsijöitä. Alueella on hyvin paljon ihmisiä, hyvin tiivistä asutusta tai hyvin tärkeitä kohteita kuten sairaaloita, kouluja tai päiväkotia. Alueella on hyvin paljon terveydentilaan haitallisesti vaikuttavia tekijöitä (kuten melu, pöly, haju tai liikenne) ja lisäys näissä aiheuttaisi terveyden kannalta turvallisten rajojen selvän ylittämisen.

Terveyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Altistuminen haitoille ylittää selvästi haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset) ja elinympäristön terveellisyys heikkenee huomattavasti. Vaikutusalueella esiintyneet oireet pahenevat hälyttävästi ja niitä esiintyy lähes kaikilla. Alueella ei ole terveellistä asua.
Suuri kielteinen	Altistuminen haitoille ylittää haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset) ja elinympäristön terveellisyys heikkenee. Vaikutusalueen ihmisten oireet pahenevat tai niiden esiintyminen lisääntyy suuresti.
Kohtalainen kielteinen	Altistuminen haitoille voi ylittää välillä ja lyhytaikaisesti haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset), muttei suoranaisesti heikennä elinympäristön terveellisyyttä. Vaikutusalueen ihmisten oireet pahenevat tai niiden esiintyminen lisääntyy jonkin verran.
Vähäinen kielteinen	Altistuminen haitoille ei ylitä lyhytaikaisesti haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset). Vaikutusalueen ihmisten oireet pahenevat tai niiden esiintyminen lisääntyy vähäisesti.
Ei muutosta	Elinympäristön terveellisyys säilyy ennallaan.
Vähäinen myönteinen	Altistuminen haitoille vähenee vähän tai alittaa hankkeen ansiosta välillä tai lyhytaikaisesti haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset), muttei suoranaisesti paranna elinympäristön terveellisyyttä. Vaikutusalueella esiintyneet oireet lievenevät tai niiden esiintyminen vähenee vähän.
Kohtalainen myönteinen	Altistuminen haitoille vähenee jonkin verran tai alittaa hankkeen ansiosta säännöllisesti haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset). Vaikutusalueella esiintyneet oireet lievenevät tai niiden esiintyminen vähenee jonkin verran.
Suuri myönteinen	Altistuminen haitoille vähenee paljon tai alittaa hankkeen ansiosta pääosin haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset) ja elinympäristön terveellisyys paranee. Vaikutusalueella esiintyneet oireet lievenevät tai poistuvat suurelta osin.
Erittäin suuri myönteinen	Altistuminen haitoille vähenee erittäin paljon tai alittaa hankkeen ansiosta pysyvästi haitattomaksi arvioidun tason (ohjearvot ja suositukset) ja elinympäristön terveellisyys paranee huomattavasti. Vaikutusalueella esiintyneet oireet poistuvat täysin.

6.3 Metsästyks

Metsästykseseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyden kriteerit.

Vähäinen	Aluetta käytetään metsästykseseen yksittäisten yksityisten henkilöiden toimesta. Metsästysseuran metsästysalueista sijoittuu pieniä osia tuulivoima-alueelle. Alueella on vähäinen merkitys riistan elinympäristönä ja metsästysmaastona.
-----------------	---

Kohtalainen	Kohtalaisia alueita metsästysseuran metsästysalueista sijoittuu tuulivoima-alueelle. Alueella on kohtalainen merkitys riistan elinympäristönä ja metsästysmaastona.
Suuri	Suuri osa metsästysseuran yhtenäisistä metsästysalueista sijoittuu tuulivoima-alueelle. Alueella on suuri merkitys riistan elinympäristönä ja metsästysmaastona.
Erittäin suuri	Erittäin suuri osa metsästysseuran metsästysalueista sijoittuu tuulivoima-alueelle. Alueella on erittäin suuri merkitys riistan elinympäristönä ja metsästysmaastona.

Metsästyksen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Metsästys loppuu tuulivoima-alueella. Vaikutusalueelta häviää erittäin laajoja aloja riistan käyttämiä elinympäristöjä ja metsästysmaastoja.
Suuri kielteinen	Muutokset metsästysjärjestelyihin ovat suuria tai pysyviä. Vaikutusalueelta häviää laajoja aloja riistan käyttämiä elinympäristöjä ja metsästysmaastoja.
Kohtalainen kielteinen	Muutokset metsästysjärjestelyihin ovat kohtalaisia, mutta eivät pysyviä. Vaikutukset ovat pitkäaikaisia, mutta eivät pysyviä. Vaikutusalueelta häviää kohtalaisia aloja riistan käyttämiä elinympäristöjä ja metsästysmaastoja.
Vähäinen kielteinen	Muutokset metsästysjärjestelyihin ovat vähäisiä tai väliaikaisia. Hanke voi heikentää metsästyksen ja virkistyskokemusta. Vaikutusalueelta häviää pieniä aloja riistan käyttämiä elinympäristöjä ja metsästysmaastoja.
Ei muutosta	Metsästys, metsästysmaastot ja riistan elinympäristöt säilyvät ennallaan.
Vähäinen myönteinen	Muutokset helpottavat vähäisessä määrin metsästyksen järjestämistä. Vaikutusalueelle muodostuu pieniä, toisistaan erillisiä alueita, joita riistalajit voivat hyödyntää ruokailualueinaan ja suojapaikkoinaan.
Kohtalainen myönteinen	Muutokset helpottavat kohtalaisesti metsästyksen järjestämistä. Vaikutusalueelle muodostuu pieniä, toisiinsa liittyviä alueita, joita riistalajit voivat hyödyntää ruokailualueinaan ja suojapaikkoinaan.
Suuri myönteinen	Muutoksilla on suuri myönteinen vaikutus metsästyksen järjestelyihin alueella. Vaikutusalueelle muodostuu laajoille alueille riistan suosimia elinympäristöjä. Hankkeella on myönteinen vaikutus riistakantoihin.
Erittäin suuri myönteinen	Muutoksilla on erittäin suuri myönteinen vaikutus metsästyksen järjestelyihin alueella. Vaikutusalueelle muodostuu laajoille alueille riistan suosimia elinympäristöjä. Hankkeella on myönteinen vaikutus riistakantoihin.

7 Elinkeinot ja luonnonvarat

7.1 Elinkeinot

Elinkeinoihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

<p>Vähäinen</p>	<p>Hankealueen lähiympäristön elinkeinot eivät ole riippuvaisia ympäristöön, luontoon, maisemaan tai vastaaviin arvoihin perustuvista toiminnoista. Alueella ei ole näihin arvoihin perustuvaa yritystoiminnan kehittämishankkeita.</p> <p>Vaikutusalueetta kuvaa hyvin: monipuolinen talousrakenne, kunnan/kuntien tulot ovat kasvussa, väestö kasvaa, korkea pääoman muodostus, monipuoliset palvelut, alhainen työttömyys ja uusien yritysten määrä kasvaa.</p> <p>Hankealueen elinkeinot eivät ole riippuvaisia hankkeen vaatimista maa-alueista tai eivät ole herkkiä hankkeen ympäristövaikutuksille.</p>
<p>Kohtalainen</p>	<p>Hankealueen lähiympäristön elinkeinot ovat jonkin verran riippuvaisia ympäristöön, luontoon, maisemaan tai vastaaviin arvoihin perustuvista toiminnoista. Alueella on pienehköjä näihin arvoihin perustuvaa yritystoiminnan kehittämishankkeita.</p> <p>Vaikutusalueetta kuvaa hyvin: vakaa kuntatalous, tasapainoinen väestörakenne, vakaa työllisyystilanne ja riittävä palvelujen tarjonta.</p> <p>Hankealueen elinkeinot voivat olla jonkin verran riippuvaisia hankkeen vaatimista maa-alueista tai ovat jonkin verran herkkiä hankkeen ympäristövaikutuksille.</p>
<p>Suuri</p>	<p>Hankealueen lähiympäristön elinkeinot ovat suurelta osin riippuvaisia ympäristöön, luontoon, maisemaan tai vastaaviin arvoihin perustuvista toiminnoista. Alueella on näihin arvoihin perustuvaa yritystoiminnan kehittämishankkeita.</p> <p>Vaikutusalueetta kuvaa hyvin: ei kovin monipuolinen talousrakenne, korkea työttömyys, kunnan/kuntien tulot laskusuunnassa, väestö vähenee, alhainen pääoman muodostus, rajallinen palvelujen tarjonta ja toimintansa lopettaneiden yritysten määrä kasvaa.</p> <p>Hankealueen elinkeinot ovat suurelta osin riippuvaisia hankkeen vaatimista maa-alueista tai ovat herkkiä hankkeen ympäristövaikutuksille.</p>
<p>Erittäin suuri</p>	<p>Hankealueen lähiympäristön elinkeinot, ovat täysin tai lähes täysin riippuvaisia ympäristöön, luontoon, maisemaan tai vastaaviin arvoihin perustuvista toiminnoista. Alueella on huomattavia näihin arvoihin perustuvia yritystoiminnan kehittämishankkeita.</p> <p>Vaikutusalueetta kuvaa hyvin: hyvin yksipuolinen talousrakenne, hyvin korkea työttömyys, kunnan tai kuntien tulot selvästi laskusuunnassa, väestö vähenee nopeasti, hyvin alhainen pääoman muodostus, hyvin rajallinen palvelujen tarjonta ja toimintansa lopettaneiden yritysten määrä kasvaa nopeasti.</p>

	Hankealueen elinkeinot ovat hyvin riippuvaisia hankkeen vaatimista maa-alueista tai ovat hyvin herkkiä hankkeen ympäristövaikutuksille.
--	---

Elinkeinoihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Kielteinen talouden muutos erittäin huomattava. Elinkeinotoiminta tai sen edellytykset vähenevät erittäin huomattavasti. Erittäin suuri kielteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi erittäin huomattavasti pienentyä tai kannattavuus erittäin huomattavasti heikentyä. Investoinnit vähenevät seudulla erittäin huomattavasti. Erittäin suuri vähennys seudun työllisten määrässä.
Suuri kielteinen	Kielteinen talouden muutos huomattava. Elinkeinotoiminta tai sen edellytykset vähenevät huomattavasti. Suuri kielteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi huomattavasti pienentyä tai kannattavuus huomattavasti heikentyä. Investoinnit vähenevät seudulla huomattavasti. Suuri vähennys seudun työllisten määrässä.
Kohtalainen kielteinen	Kielteinen talouden muutos kohtalainen. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset vähenevät kohtalaisesti. Melko suuri kielteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi jonkin verran pienentyä tai kannattavuus jonkin verran heikentyä. Investoinnit vähenevät seudulla jonkun verran. Kohtalainen vähennys seudun työllisten määrässä.
Vähäinen kielteinen	Kielteinen talouden muutos pieni. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset vähenevät vähän. Vähäinen kielteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, jonka seurauksena yritysten määrä tai koko voi hieman vähentyä tai kannattavuus hieman heikentyä. Investoinnit vähenevät seudulla hyvin vähän. Pieni vähennys seudun työllisten määrässä.
Ei muutosta	Ei vaikutuksia elinkeinoelämään, aluetalouteen tai työllisyyteen.
Vähäinen myönteinen	Myönteinen talouden muutos pieni. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset lisääntyvät vähän. Vähäinen myönteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi hieman kasvaa tai kannattavuus hieman parantua. Investoinnit lisääntyvät seudulla hyvin vähän. Pieni muutos seudun työllisten määrässä.
Kohtalainen myönteinen	Myönteinen talouden muutos kohtalainen. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset lisääntyvät kohtalaisesti. Melko suuri myönteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi jonkin verran kasvaa tai kannattavuus jonkin verran parantua. Investoinnit lisääntyvät seudulla jonkun verran. Kohtalainen muutos seudun työllisten määrässä.
Suuri myönteinen	Myönteinen talouden muutos huomattava. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset lisääntyvät huomattavasti. Suuri myönteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi huomattavasti kasvaa tai kannattavuus huomattavasti parantua. Investoinnit

	lisääntyvät seudulla huomattavasti. Suuri muutos seudun työllisten määrässä.
Erittäin suuri myönteinen	Myönteinen talouden muutos erittäin huomattava. Elinkeinotoiminta ja sen edellytykset lisääntyvät erittäin huomattavasti. Erittäin suuri myönteinen vaikutus yritysten toimintaedellytyksiin, minkä seurauksena yritysten määrä tai koko voi erittäin huomattavasti kasvaa tai kannattavuus erittäin huomattavasti parantua. Investoinnit lisääntyvät seudulla erittäin huomattavasti. Erittäin suuri muutos seudun työllisten määrässä.

7.2 Porotalous

Porotalouteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on hyvin pieni. tai Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on hyvin suuri ja porotalous on kulttuurillisesti tärkeä elinkeino. Ei ole vaarassa hävitä. Porotalouden rakenteet ovat hyvin vahvat ja laitumet erinomaisessa kunnossa. Sukupolvien yhteys porotaloudessa erittäin vahva.
Kohtalainen	Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on pieni. tai Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on melko suuri ja porotalous on kulttuurillisesti tärkeä elinkeino. Ei ole erityisen herkkä häviämään. Porotalouden rakenteet ovat vahvat ja laitumet kunnossa. Sukupolvien yhteys porotaloudessa hyvä.
Suuri	Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on melko suuri. tai Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on pieni, ja porotalous on kulttuurillisesti tärkeä elinkeino. Tärkeä kulttuuri ja elinkeino on siis herkkä häviämään. Porotalouden rakenteet ovat heikot ja laitumet kuluneet. Sukupolvien yhteys porotaloudessa heikko.
Erittäin suuri	Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on hyvin suuri. tai Porotalouden osuus paikallisesta yritystoiminnasta ja tuloista on hyvin pieni, ja porotalous on kulttuurillisesti tärkeä elinkeino. Tärkeä kulttuuri ja elinkeino on siis hyvin herkkä häviämään. Porotalouden rakenteet ovat hyvin heikot ja laitumet hyvin kuluneet. Sukupolvien yhteys porotaloudessa erittäin heikko.

Porotalouteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hankkeella on yli 10 % alentava vaikutus porolaitumien laajuuteen paliskunnan alueella. Porojen laidunkiertoreitit muuttuvat lähes täysin. Myytyjen porojen määrä vähenee hyvin paljon, mikä alentaa hyvin paljon porotalouden tuloja. Pitkän ja tärkeän erotusaidan menettäminen. Porotalouden rakenteiden täydellinen tai lähes täydellinen menetys tai sukupolvien välisen yhteyden menettäminen porotaloudessa.
Suuri kielteinen	Hankkeella on 5–10 % suuruinen alentava vaikutus porolaitumien laajuuteen paliskunnan alueella. Porojen tärkeisiin laidunkiertoreitteihin tulee muutoksia. Myytyjen porojen määrä vähenee selvästi, mikä alentaa selvästi porotalouden tuloja. Pitkän ja tärkeän erotusaidan menettäminen. Porotalouden rakenteiden heikkeneminen tai sukupolvien välisen yhteyden vaarantuminen porotaloudessa.
Kohtalainen kielteinen	Hankkeella on 2–5 % suuruinen alentava vaikutus porolaitumien laajuuteen paliskunnan alueella. Osa porojen laidunkierrosta muuttuu. Myytyjen porojen määrä vähenee jonkin verran, mikä alentaa jonkin verran porotalouden tuloja. Pitkän tai tärkeän porojen erotusaidan menettäminen.
Vähäinen kielteinen	Hanke tuhoaa alle 2 % kesälaitumista. Alle 2 % suuruinen vasomisalueiden menetys tai alle 2 % suuruinen talvilaidunten menetys paliskunnan alueella. Porojen laidunkiertoa ei muutu. Myytyjen porojen määrä on muuttumaton tai laskee hieman. Porojen erotusaidan menettäminen.
Ei muutosta	Hanke ei vaikuta porotalouteen.
Vähäinen myönteinen	Hankkeella on vähäinen positiivinen vaikutus porolaitumiin paliskunnan alueella. Myytyjen porojen määrä on muuttumaton tai nousee hieman.
Kohtalainen myönteinen	Hankkeella on positiivinen vaikutus porolaitumiin paliskunnan alueella. Myytyjen porojen määrä kasvaa jonkin verran, mikä lisää jonkin verran porotalouden tuloja.
Suuri myönteinen	Hankkeella on suuri positiivinen vaikutus porolaitumiin paliskunnan alueella. Myytyjen porojen määrä kasvaa paljon, mikä lisää paljon porotalouden tuloja. Porotalouden rakenteiden parantuminen ja sukupolvien välisen yhteyden paraneminen porotaloudessa.
Erittäin suuri myönteinen	Hankkeella on erittäin suuri positiivinen vaikutus porolaitumiin paliskunnan alueella. Myytyjen porojen määrä kasvaa hyvin paljon, mikä lisää hyvin paljon porotalouden tuloja. Porotalouden rakenteiden huomattava parantuminen ja sukupolvien välisen yhteyden huomattava paraneminen ja varmistuminen porotaloudessa.

7.3 Luonnonvarat

Luonnonvaroihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyden kriteerit.

Vähäinen	Luonnonvaran käyttö tai hyödyntäminen on lain perusteella vapaata tai rajoittamatonta. Luonnonvara on yleinen tai sitä on runsaasti. Luonnonvara
-----------------	--

	on vaikeasti hyödynnettävissä. Alueen luonnonvarojen hyödyntäminen on vähäistä.
Kohtalainen	Luonnonvaran käyttö tai hyödyntäminen on lain perusteella tehty kohtuullisen helpoksi. Luonnonvara on kohtalaisen yleinen tai sitä on kohtalaisen runsaasti. Luonnonvara on hyödynnettävissä. Alueen luonnonvarojen hyödyntäminen on kohtalaista.
Suuri	Luonnonvaran käyttö on lailla säännöstelty tai hyödyntäminen on rajoitettua. Luonnonvara on harvinainen tai sitä on vähän. Luonnonvara on helposti hyödynnettävissä. Alueen luonnonvarojen hyödyntäminen on suurta.
Erittäin suuri	Luonnonvara on lailla suojattu ja käyttö tai hyödyntäminen on kielletty. Luonnonvara on erittäin harvinainen tai sitä on erittäin vähän. Luonnonvara on erittäin helposti hyödynnettävissä. Alueen luonnonvarojen hyödyntäminen on erittäin suurta.

Luonnonvaroihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hanke vaikuttaa erittäin kielteisesti luonnonvaroihin tai luonnonvarojen käyttöön tai niiden hyödyntämiseen. Hanke estää tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että ne eivät enää palaudu uudelleen käyttöön tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että ne eivät enää uusiudu, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja erittäin resurssitehottomasti tai tuhlaavasti tai estämällä luonnonvarojen tulevan käytön.
Suuri kielteinen	Hanke vaikuttaa kielteisesti luonnonvaroihin tai luonnonvarojen käyttöön tai niiden hyödyntämiseen. Hanke vaarantaa tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden palautuminen uudelleen käyttöön vaarantuu tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen vaarantuu, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja resurssitehottomasti tai tuhlaavasti tai vaarantamalla luonnonvarojen tulevan käytön.
Kohtalainen kielteinen	Hanke aiheuttaa haittaa luonnonvaroille tai vaikeuttaa luonnonvarojen käyttöä tai hyödyntämistä. Hanke vaikeuttaa tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden uudelleen käyttö vaikeutuu tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen vaikeutuu, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja kohtalaisen resurssitehottomasti tai tuhlaavasti tai vaikeuttamalla luonnonvarojen tulevaa käyttöä.
Vähäinen kielteinen	Hanke aiheuttaa vähän haittaa luonnonvaroille, vaikeuttaa vähän luonnonvarojen käyttöä tai hyödyntämistä. Hanke vaikeuttaa vähän tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden uudelleen käyttö vaikeutuu vähän tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen vaikeutuu vähän, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja hieman resurssitehottomasti tai tuhlaavasti tai vaarantamalla vähän luonnonvarojen tulevaa käyttöä.

Ei muutosta	Hanke ei vaikuta luonnonvaroihin tai luonnonvarojen käyttöön tai hyödyntämiseen.
Vähäinen myönteinen	Hanke vaikuttaa hieman myönteisesti luonnonvaroihin, helpottaa vähän luonnonvarojen käyttöä tai hyödyntämistä. Hanke helpottaa vähän tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden uudelleen käyttö helpottuu vähän tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen helpottuu vähän, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja niin, että niiden resurssitehokas käyttö helpottuu hieman tai tuhlaaminen vähenee hieman tai helpottamalla vähän luonnonvarojen tulevaa käyttöä.
Kohtalainen myönteinen	Hanke vaikuttaa myönteisesti luonnonvaroihin tai helpottaa luonnonvarojen käyttöä tai hyödyntämistä. Hanke helpottaa tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden uudelleen käyttö helpottuu tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen helpottuu, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja niin, että niiden resurssitehokas käyttö helpottuu tai tuhlaaminen vähenee tai helpottamalla luonnonvarojen tulevaa käyttöä.
Suuri myönteinen	Hanke vaikuttaa parantavasti luonnonvaroihin tai luonnonvarojen käyttöön tai niiden hyödyntämiseen. Hanke parantaa tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden palautuminen uudelleen käyttöön parantuu tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen parantuu, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja niin, että niiden resurssitehokas käyttö tai säästävä käyttö paranee tai parantamalla luonnonvarojen tulevaa käyttöä.
Erittäin suuri myönteinen	Hanke vaikuttaa erittäin parantavasti luonnonvaroihin tai luonnonvarojen käyttöön tai niiden hyödyntämiseen. Hanke parantaa paljon tulevien sukupolvien mahdollisuuksia hyödyntää luonnonvaroja mm. vaikuttamalla tai käyttämällä uusiutumattomia luonnonvaroja niin, että niiden palautuminen uudelleen käyttöön parantuu selvästi tai uusiutuvia luonnonvaroja niin, että niiden uusiutuminen parantuu selvästi, vaikuttamalla tai käyttämällä luonnonvaroja niin, että niiden resurssitehokas käyttö tai säästävä käyttö paranee selvästi tai parantamalla selvästi luonnonvarojen tulevaa käyttöä.

8 Liikenne

Liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Tie on paikallisesti vain vähän tärkeä tie. Alueella on paljon raskasta liikennettä aiheuttavaa toimintaa. Alueella ei ole herkkiä häiriintyviä kohteita, esimerkiksi kouluja tai loma-asuntoja. Lisäliikenne vaikeuttaa hieman liikennettä.
Kohtalainen	Tie on paikallisesti tärkeä tie. Alueella on keskimääräisesti raskasta liikennettä aiheuttavaa toimintaa. Tiellä on kohtalaiset liikennemäärät ja alueella jonkin verran herkkiä häiriintyviä kohteita. Lisäliikenne vaikeuttaisi liikennettä.
Suuri	Tie on alueellisesti tärkeä. Alueella on melko vähän raskasta liikennettä aiheuttavaa toimintaa ja nykyiset liikennemäärät ovat melko vähäisiä. Alueella on melko paljon herkkiä häiriintyviä kohteita. Lisäliikenne vaikeuttaisi suuresti liikennettä.
Erittäin suuri	Tie on valtakunnallisesti tärkeä tie. Alueella ei ole raskasta liikennettä aiheuttavaa toimintaa ja nykyiset liikennemäärät ovat vähäisiä. Alueella on runsaasti herkkiä häiriintyviä kohteita. Lisäliikenne vaikeuttaisi liikennettä erittäin suuresti tai tukkisi sen kokonaan.

Liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hankkeen aiheuttama liikenteen tai raskaan liikenteen määrän kasvu on hyvin suurta (yli 80 %). Raskaan liikenteen osuus kasvaa paljon. Liikenneturvallisuus heikkenee selvästi ja jalankulun / pyöräilyn olosuhteet heikkenevät erittäin paljon. Liikenteen sujuvuus laskee kaikkina vuorokaudenaikoina.
Suuri kielteinen	Hankkeen aiheuttama liikenteen tai raskaan liikenteen määrän kasvu on hyvin suurta (40–80 %). Liikenneturvallisuus heikentyy ja jalankulun / pyöräilyn olosuhteet heikkenevät paljon. Liikenteen sujuvuus laskee kaikkina vuorokaudenaikoina.
Kohtalainen kielteinen	Hankkeen aiheuttama liikenteen tai raskaan liikenteen määrän kasvu on kohtalaista (10–40 %). Liikenneturvallisuus heikentyy ja jalankulun / pyöräilyn olosuhteet heikkenevät kohtalaisesti. Liikenteen sujuvuus heikkenee tai matka-ajat pitenevät.
Vähäinen kielteinen	Hankkeen aiheuttama liikenteen tai raskaan liikenteen määrän kasvu on vähäistä (alle 10 %). Liikenneturvallisuus ja jalankulun / pyöräilyn olosuhteet heikkenevät vähäisissä määrin tai ei ollenkaan.
Ei muutosta	Hankkeella ei ole vaikutuksia tieliikenteeseen.

Vähäinen myönteinen	Liikennemäärien tai -olojen muutokset ovat pieniä (liikennemäärät laskevat alle 10 %). Hanke parantaa vähäisissä määrin liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta.
Kohtalainen myönteinen	Liikennemäärien tai -olojen muutokset ovat kohtalaisia (liikennemäärät laskevat 10–40 %). Hanke parantaa pitkäaikaisesti liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta lähialueilla.
Suuri myönteinen	Liikennemäärien tai -olojen muutokset ovat suuria (liikennemäärät laskevat 40–80 %). Hanke parantaa pysyvästi liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta alueella.
Erittäin suuri myönteinen	Liikennemäärien tai -olojen muutokset ovat hyvin suuria (liikennemäärät laskevat yli 80 %). Hanke parantaa pysyvästi laajalla alueella liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta.

9 Maa- ja kallioperä

Maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyiden kriteerit.

Vähäinen	Alueella on useita tai laajoja erittäin arvokkaita (esim. harjijensuojeluohjelmalla suojeltuja) kallio- tai maaperämuodostumia, kalliopaljastumia tai -poikkeamia. Kohteen maa- tai kallioperä on määritetty geologisesti erityisen arvokkaaksi. Maa- tai kallioperän tärkeys tai niiden geologinen arvo ovat kansallisia. Alueen maaperä on täysin luonnontilassa.
Kohtalainen	Alueella on arvokkaita (esim. harjijensuojeluohjelmalla suojeltuja) kallio- tai maaperämuodostumia, kalliopaljastumia tai -poikkeamia. Kohteen maa- tai kallioperä on määritetty geologisesti arvokkaaksi. Maa- tai kallioperän tärkeys tai niiden geologinen arvo ovat alueellisia. Alueen maaperä on pääasiassa luonnontilassa.
Suuri	Alueella on erityisiä kallio- tai maaperämuodostumia, kalliopaljastumia tai -poikkeamia. Kohteen maa- tai kallioperä on määritetty geologisesti melko arvokkaaksi. Maa- tai kallioperän tärkeys tai niiden geologinen arvo ovat paikallisia. Alueen maaperä on osittain luonnontilassa ja osittain muokattu.
Erittäin suuri	Alueella ei ole erityisiä kallio- tai maaperämuodostumia, kalliopaljastumia tai -poikkeamia. Kohteen maa- tai kallioperällä ei ole erityistä geologista arvoa. Maa- tai kallioperän tärkeys tai niiden geologinen arvo ovat hyvin paikallisia. Alueen maaperää on muokattu.

Maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat erittäin suuria. Toiminnasta aiheutuu erittäin suurta haittaa maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Hyvin suuria muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Suuri kielteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat suuria. Toiminnasta aiheutuu suurta haittaa maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Suuria muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Kohtalainen kielteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat kohtalaisia. Toiminnasta aiheutuu kohtalaista haittaa maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Kohtalaisia muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Vähäinen kielteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat pieniä. Toiminnasta aiheutuu vain vähäistä haittaa maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Vain vähäisiä muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Ei muutosta	Hankkeesta ei aiheudu haittaa tai hyötyä maa- tai kallioperälle tai ympäristölle. Ei muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Vähäinen myönteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat pieniä. Toiminnasta aiheutuu vain vähäistä hyötyä maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Vain vähäisiä positiivisia muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.

Kohtalainen myönteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat kohtalaisia. Toiminnasta aiheutuu kohtalaista hyötyä maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Kohtalaisia positiivisia muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Suuri myönteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat suuria. Toiminnasta aiheutuu suurta hyötyä maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Suuria positiivisia muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.
Erittäin suuri myönteinen	Käsiteltävät massamäärät ovat erittäin suuria. Toiminnasta aiheutuu erittäin suurta hyötyä maa- ja kallioperälle tai ympäristölle. Hyvin suuria positiivisia muutoksia maa- tai kallioperän fyysisessä tilassa.

10 Pohjavedet

Pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyuden kriteerit.

Vähäinen	Vaikutusalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Muut pohjavesialueet ovat alueita, joiden hyödyntämiskelpoisuuden arviointi vaatii lisätutkimuksia vedensaantiedellytysten, veden laadun tai likaantumis- tai muuttumisuhan selvittämiseksi. Alueella ei ole merkitystä yhteiskunnan vedenhankinnan kannalta, eikä vaikutusalueella ole yksityisiä kaivoja. Pohjaveden laatu on heikentynyt aikaisemman toiminnan johdosta, eikä vettä käytetä ollenkaan.
Kohtalainen	Vaikutusalueella on muita vedenhankintakäyttöön soveltuvia pohjavesialueita (luokka 2). Alueella ei ole suurta merkitystä yhteiskunnan vedenhankinnan kannalta, mutta vaikutusalueella esiintyy joitakin yksittäisiä yksityisiä kaivoja. Pohjaveden laatu on selvästi heikentynyt aikaisemman toiminnan johdosta, eikä vettä käytetä talousvesitarkoitukseen.
Suuri	Vaikutusalueella on vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita (luokka 1) tai pohjavesialueita, joista ekosysteemit ovat riippuvaisia (luokka E). Alueella on merkitystä yhteiskunnan vedenhankinnan sekä alueen ekosysteemin kannalta. Pohjaveden laatu on hyvä ja sitä käytetään talousvetenä.
Erittäin suuri	Vaikutusalueella sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita (luokka 1) tai pohjavesialueita, joista ekosysteemit ovat riippuvaisia (luokka E). Alueella on suuri merkitys yhteiskunnan vedenhankinnan sekä alueen ekosysteemin kannalta. Pohjaveden laatu on erinomainen ja sitä käytetään talousvetenä.

Pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Muutos, jonka seurauksena pohjaveden laatutekijät ylittävät asetetut pohjaveden laatuvaatimukset tai pohjaveden ympäristönormit merkittävästi tai usean tekijän osalta ja/tai pohjaveden määrä vähenee erittäin merkittävästi. Pohjavedenhankinta tai nykyinen käyttö estyy. Muutokset pohjaveden laadussa heikentävät paljon pohjaveden kelpoisuutta talousvesikäytössä. Pohjaveden pinnankorkeuden muutokset erottuvat erittäin selvästi luontaisesta vaihtelusta.
Suuri kielteinen	Muutos, jonka seurauksena jokin/jotkin pohjaveden laatutekijät ylittävät asetetut pohjaveden laatuvaatimukset tai pohjaveden ympäristönormit ja/tai pohjaveden määrä vähenee merkittävästi. Hanke rajoittaa pohjavedenhankintaa tai nykyistä käyttöä. Muutokset pohjaveden laadussa heikentävät pohjaveden kelpoisuutta talousvesikäytössä. Pohjaveden pinnankorkeuden muutokset erottuvat selvästi luontaisesta vaihtelusta.
Kohtalainen kielteinen	Pohjaveden laatuun tai määrään kohdistuva vaikutus, jonka seurauksena pohjaveden laatu pysyy talousvedelle asetettujen laatuvaatimusten tai pohjaveden ympäristönormien sisällä ja/tai pohjaveden määrä vähenee jonkin verran. Rajoittaa jonkin verran pohjavedenhankintaa tai nykyistä käyttöä. Muutokset pohjaveden laadussa heikentävät jonkin verran pohjaveden kelpoisuutta talousvesikäytössä. Pohjaveden pinnankorkeuden muutokset erottuvat luontaisesta vaihtelusta.

Vähäinen kielteinen	Pohjaveden laadun muutos, joka ei aiheuta asetettujen talousveden laatuvaatimusten tai pohjaveden ympäristönormien ylitystä ja/tai pohjaveden määrä vähenee hieman. Nykyiseen vedenhankintakäyttöön ei aiheudu vaikutuksia. Muutokset pohjaveden laadussa heikentävät vain vähän pohjaveden kelpoisuutta talousvesikäytössä. Muutokset pohjaveden pinnankorkeuksissa ovat pieniä eivätkä erotu luontaisesta vaihtelusta. Muutokset pohjaveden laadussa ja määrässä ovat tilapäisiä ja/tai paikallisia.
Ei muutosta	Ei vaikutusta pohjavesiin.
Vähäinen myönteinen	Pohjaveden laatu voi parantua tai muodostuva määrä kasvaa. Nykyiseen vedenhankintaan ei aiheudu vaikutuksia tai ne ovat myönteisiä. Muutokset pohjaveden laadussa voivat parantaa pohjaveden kelpoisuutta talousvesikäytössä, eivätkä muutokset pinnankorkeuksissa erotu merkittävästi.
Kohtalainen myönteinen	Pohjavesien kuormitus vähenee ja pohjaveden määrä lisääntyy tai laatu parantuu kohtalaisesti.
Suuri myönteinen	Pohjavesien kuormitus vähenee ja pohjaveden määrä lisääntyy tai laatu paranee suuresti.
Erittäin suuri myönteinen	Pohjavesien kuormitus vähenee ja määrä lisääntyy tai laatu paranee hyvin suuresti.

11 Pintavedet

Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

<p>Vähäinen</p>	<p>Vaikutusalueella ei ole pintaveden laadun tai määrän muutoksille herkkiä luonnonsuojelukohteita tai suojeltuja lajeja. Ekosysteemi on nopeasti toipuva. Rehevyytaso lievästi rehevä tai rehevä. Vesimuodostuman ekologinen tai kemiallinen luokka on tyydyttävä tai sen alapuolella. Pintaveden puskurikyky on hyvä.</p> <p>Pintaveteen liittyy paikallinen virkistyskäyttöarvo. Melko vähän tai ei lainkaan ranta-asutusta. Vesimuodostuman valuma-alueen koko tai virtaama on suuri. Vesimuodostuman tilavuus on suuri tai viipymä lyhyt. Herkkyys määritellään vähäiseksi myös vaikutusalueella, missä varsinaisia pintavesimuodostumia ei esiinny. Ei vedenottoa.</p>
<p>Kohtalainen</p>	<p>Vaikutusalueella on joitakin pintaveden laadun tai määrän muutoksille herkkiä luonnonsuojelukohteita tai suojeltuja eliölajeja. Ekosysteemi on melko nopeasti toipuva. Rehevyytaso karu tai lievästi rehevä. Vesimuodostuman ekologinen tai kemiallinen luokka on hyvä tai se on nykytilassa vain hieman ihmistoiminnan muuttama. Tila heikkenee kohtalaisesta lisäkuormituksesta. Pintaveden puskurikyky on tyydyttävä.</p> <p>Pintaveteen liittyy alueellinen virkistyskäyttöarvo. Jonkin verran ranta-asutusta. Vesimuodostuman valuma-alueen koko tai virtaama on kohtalainen. Vesimuodostuman tilavuus ja viipymä ovat kohtalaiset. Pintavesimuodostumaan ei kohdistu sellaista jatkuvaa tai tärkeää vedenottoa, joka on herkkää vedenlaadun muutoksille. Vettä voidaan kuitenkin ottaa raakavedeksi.</p>
<p>Suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on pintaveden laadun tai määrän muutoksille herkkiä Natura 2000-alueita, vesilailla suojeltuja luonnontilaisia pienvesiä tai alueita, joissa esiintyy tärkeitä suojeltuja lajeja. Vesimuodostuma on herkkä muutoksille, ja ekosysteemi on hitaasti toipuva. Rehevyytaso karu. Vesimuodostuman ekologinen tai kemiallinen luokka on erinomainen. Pintaveden puskurikyky on huono, mutta vakaa.</p> <p>Pintaveteen liittyy suuri alueellinen virkistyskäyttöarvo. Runsaasti ranta-asutusta. Vesimuodostuman valuma-alueen koko tai virtaama on vähäinen. Vesimuodostuman tilavuus on pieni tai viipymä pitkä. Pintavesimuodostumaan kohdistuu tärkeä hyvää vedenlaatua edellyttävä vedenottotarve.</p>
<p>Erittäin suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on yksi iso tai useita pienempiä pintaveden laadun tai määrän muutoksille herkkiä Natura 2000-alueita, vesilailla suojeltuja luonnontilaisia pienvesiä tai alueita, joissa esiintyy erittäin tärkeitä ja herkkiä suojeltuja lajeja. Vesimuodostuma on erittäin herkkä muutoksille, ja ekosysteemi on hitaasti toipuva. Rehevyytaso on erittäin karu. Vesimuodostuman ekologinen luokka on erinomainen ja ilman ihmisen vaikutusta. Pintaveden puskurikyky on erittäin huono.</p> <p>Pintaveteen liittyy kansainvälinen tai suuri kansallinen virkistyskäyttöarvo. Ranta-asukkaita on erittäin runsaasti. Vesimuodostuman valuma-alueen koko tai virtaama on hyvin pieni. Vesimuodostuman tilavuus on hyvin pieni tai viipymä hyvin pitkä. Pintavesimuodostumaan kohdistuu jatkuva tai tärkeä</p>

	erinomaista vedenlaatua edellyttävä vedenottotarve tai laaja veden otto talousvedeksi.
--	--

Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat vesistövaikutukset tai päästöt vesistöihin ovat erittäin suuria. Rehevyytaso nousee ja ekologinen tai kemiallinen luokitus heikkenee erittäin suuresti (kahden luokan muutos). Täydellinen vesiekosysteemin tai sen osan tuhoutuminen. Vesistön hydrologis-morfologinen tila (veden viipymä, virtausolosuhteet, pinnankorkeus) muuttuu erittäin merkittävästi. Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet nousevat hyvin paljon ja ylittävät selvästi ympäristölaatonormit. Hankkeesta aiheutuvat haitat ovat pitkäaikaisia ja/tai erittäin laajoja.
Suuri kielteinen	Toiminnan aiheuttamat vesistövaikutukset tai päästöt vesistöihin ovat suuria. Rehevyytaso selvä nousu ja ekologisen tai kemiallisen luokituksen selvä heikkeneminen (yhden luokan muutos). Osittainen vesiekosysteemin tai sen osan tuhoutuminen. Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet nousevat paljon ja ylittävät ympäristölaatonormit. Hankkeesta aiheutuvat haitat ovat pitkäaikaisia ja/tai alueellisia.
Kohtalainen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat vesistövaikutukset tai päästöt vesistöihin ovat kohtalaisia. Rehevyytason nousu ja ekologinen tai kemiallisen laadun heikkeneminen (luokka ei muutu). Vähäinen vesiekosysteemin tai sen osan tuhoutuminen. Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet nousevat jonkin verran mutta eivät ylitä ympäristölaatonormeja. Hankkeesta aiheutuvat haitat ovat melko lyhytaikaisia ja paikallisia.
Vähäinen kielteinen	Toiminnan aiheuttamat vesistövaikutukset tai päästöt vesistöihin vähäisiä. Rehevyytaso ja ekologinen tai kemiallinen laatu heikkenee vain vähän (luokka ei muutu). Vesiekosysteemejä tai niiden osia ei menetetä. Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet nousevat vähän eivätkä ylitä ympäristölaatonormeja. Hankkeesta aiheutuvat haitat ovat lyhytaikaisia ja paikallisia.
Ei muutosta	Toiminnalla ei ole vaikutusta pintavesiin.
Vähäinen myönteinen	Toiminta vähentää haitallisia vesistövaikutuksia tai päästöjä vesistöihin vähän. Rehevyytaso ja ekologinen tai kemiallinen laatu paranee hieman (luokka ei muutu). Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet laskevat vähän.
Kohtalainen myönteinen	Toiminta vähentää haitallisia vesistövaikutuksia tai päästöjä vesistöihin kohtalaisesti. Rehevyytaso vähenee ja ekologinen tai kemiallinen luokitus paranee (luokka ei muutu). Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet laskevat jonkin verran.
Suuri myönteinen	Toiminta vähentää haitallisia vesistövaikutuksia tai päästöjä vesistöihin suuresti. Rehevyytaso laskee ja ekologinen tai kemiallinen luokitus paranevat selvästi (yhden luokan muutos). Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet laskevat paljon.

Erittäin suuri myönteinen	Toiminta vähentää haitallisia vesistövaikutuksia tai päästöjä vesistöihin erittäin suuresti. Rehevyytaso laskee ja ekologinen tai kemiallinen luokitus paranevat erittäin suuresti (kahden luokan muutos). Haitallisten tai vaarallisten aineiden pitoisuudet laskevat hyvin paljon.
----------------------------------	--

12 Ilmasto

Ilmatoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit.

Vähäinen	Päästöjen vähentämiseksi ei ole asetettu tavoitteita tai päästöjen vähentämisestä ei ole säädetty laissa. Paikallisissa kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteissa pystytään lisäpäästöistä huolimatta.
Kohtalainen	Päästöjen vähentämisestä ei ole säädetty laissa, mutta päästöjen vähentämiseksi on asetettu tavoitteita. Alueellisissa päästöjä vähennystavoitteissa pysytään, mutta paikallisten tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu helposti lisäpäästöjen takia.
Suuri	Kansallinen lainsäädäntö velvoittaa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä. Kasvihuonekaasujen vähennystavoitteissa pystytään, mutta alueellisten tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu helposti lisäpäästöjen takia.
Erittäin suuri	Kansallinen lainsäädäntö velvoittaa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä lyhyessä ajassa. Kasvihuonekaasujen vähennystavoitteissa pysyminen vaarantuu helposti lisäpäästöjen takia.

Ilmatoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit.

Erittäin suuri kielteinen	Hanke vaikeuttaa valtakunnallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä kasvaa hyvin paljon hankkeen seurauksena.
Suuri kielteinen	Hanke vaikeuttaa alueellisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä kasvaa paljon hankkeen seurauksena.
Kohtalainen kielteinen	Hanke vaikeuttaa selvästi paikallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä kasvaa hankkeen seurauksena.
Vähäinen kielteinen	Hanke vaikeuttaa paikallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä kasvaa vähän hankkeen seurauksena.
Ei muutosta	Hankkeella ei ole vaikutusta kasvihuonekaasupäästöihin.
Vähäinen myönteinen	Hanke helpottaa paikallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä laskee vähän hankkeen seurauksena.
Kohtalainen myönteinen	Hanke helpottaa selvästi paikallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä laskee hankkeen seurauksena.

Suuri myönteinen	Hanke helpottaa alueellisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä laskee paljon hankkeen seurauksena.
Erittäin suuri myönteinen	Hanke helpottaa valtakunnallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Ilmastonmuutosta kiihdyttävien kasvihuonekaasujen määrä laskee hyvin paljon hankkeen seurauksena.

13 Suojelualueet ja muut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet

Suojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyiden kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi herkkyiden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

Vähäinen	Alueella esiintyy vain elinvoimaisiksi (LC) luokiteltuja eläin- tai kasvilajeja tai uhanalaisuudeltaan säilyviksi määriteltyjä luontotyyppisiä (LC). Alueen arvo sekä alttius muutoksille on vähäinen. Kohde sietää hyvin muutoksia. Alue on jo nykyisellään selvästi ihmisen muokkaamaa ympäristöä.
Kohtalainen	Alueella esiintyy elinvoimaisen lajiston lisäksi yksittäisiä silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltuja eläin- tai kasvilajeja tai uhanalaisuudeltaan säilyviksi määriteltyjä luontotyyppien lisäksi yksittäisiä silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppisiä. Alueen arvo sekä alttius muutoksille on kohtalainen. Kohde sietää muutoksia. Alue on jo nykyisellään ihmisen muokkaamaa ympäristöä.
Suuri	Alueen suuri herkkyys on suojelualueita koskevana lähtöoletuksena. Korvaavaa vastaavaa aluetta ei ole alueellisesti olemassa tai suojeltavissa. Alue on suurimmaksi osaksi luonnontilaista ja suurimmaksi osaksi ilman ihmisen vaikutusta. Alueella on erityisesti suojeltavia tai uhanalaisia (VU, EN, CR) eläin- tai kasvilajeja tai luontotyyppisiä. Alueella on luonnonsuojelulain tai EU direktiivien perusteella suojeltuja eläin- tai kasvilajeja tai luontotyyppisiä.
Erittäin suuri	Alueen erittäin suuri herkkyys on suojelualueita koskevana lähtöoletuksena. Korvaavaa vastaavaa aluetta ei ole olemassa tai suojeltavissa. Alue on täysin luonnontilaista ja ilman ihmisen vaikutusta. Alueella on useita erityisesti suojeltavia ja uhanalaisia (VU, EN, CR) eläin- tai kasvilajeja ja luontotyyppisiä. Alueella on useita luonnonsuojelulain ja EU direktiivien perusteella suojeltuja eläin- ja kasvilajeja ja luontotyyppisiä.

Suojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi muutoksen suuruuden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

Erittäin suuri kielteinen	Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo erittäin huomattavasti aluetta. Hanke heikentää erittäin huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu hyvin selvästi. Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas. Vaikutukset ovat erittäin hitaasti palautuvia tai palautumattomia. Muutos aiheutuu hankkeen aikana, eikä kohteen tila palaudu ennalleen edes hankkeen päätyttyä. Paikallisesti alueesta tuhoutuu tai heikentyy yli 80 %.
Suuri kielteinen	Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo huomattavasti aluetta. Hanke heikentää huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu selvästi.

	<p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas. Vaikutukset ovat hitaasti palautuvia. Muutos kestää useita vuosia tai enemmän, mutta alueen tila palautuu ennalleen hankkeen päätyttyä.</p> <p>Paikallisesti alueesta tuhoutuu tai heikentyy 40–80 %.</p>
Kohtalainen kielteinen	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo jossain määrin aluetta. Hanke heikentää jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti).</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen. Vaikutukset ovat palautuvia. Muutoksen kesto on vuodesta useisiin vuosiin. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Paikallisesti alueesta tuhoutuu tai heikentyy 10–40 %.</p>
Vähäinen kielteinen	<p>Hankkeen vaikutukset ovat alueella vähäisiä negatiivisia. Hankkeen vähäiset negatiiviset vaikutukset kohdistuvat tavanomaisiin kasvi- tai eläinlajeihin tai niiden elinympäristöihin alueella. Elinympäristön pirstomisvaikutus on pieni.</p> <p>Vaikutukset ovat nopeasti palautuvia. Muutoksen kesto on enintään vuosi, esimerkiksi hankkeen rakennusaikana, mutta ei enää toiminnan aikana. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu. Paikallisesti alueesta tuhoutuu tai heikentyy alle 10 %.</p>
Ei muutosta	<p>Hanke ei vaikuta olennaisesti suojelualueiden kasvillisuuteen, eläimistöön tai luontotyypeihin.</p>
Vähäinen myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset ovat alueella vähäisiä positiivisia. Hankkeen vähäiset positiiviset vaikutukset kohdistuvat tavanomaisiin kasvi- tai eläinlajeihin tai niiden elinympäristöihin alueella. Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on pieni.</p> <p>Kasvi- tai eläinlajisto muuttuu vain vähän, mutta positiivisesti. Paikallisesti alueen edustavuus/toimivuus tai lajien suojelun taso paranee alle 10 %.</p>
Kohtalainen myönteinen	<p>Hanke vaikuttaa alueella jossain määrin positiivisesti ja elinympäristöjä yhdistävästi. Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on kohtalainen. Hanke vaikuttaa uhanalaisten ja direktiivilajien elinympäristöihin jossain määrin positiivisesti. Hanke vaikuttaa uhanalaisiin ja direktiiviluontotyypeihin jossain määrin positiivisesti. Hanke vaikuttaa lajien tai luontotyyppien suotuisaan suojelun tasoon jossain määrin parantavasti. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti) positiivisesti. Paikallisesti alueen edustavuus/toimivuus tai lajien suojelun taso paranee 10–40 %.</p>
Suuri myönteinen	<p>Hanke vaikuttaa alueella positiivisesti ja elinympäristöjä yhdistävästi. Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on suuri. Hanke vaikuttaa uhanalaisten ja direktiivilajien elinympäristöihin paljon ja positiivisesti. Hanke vaikuttaa uhanalaisiin ja direktiiviluontotyypeihin huomattavan positiivisesti. Hanke vaikuttaa lajien tai luontotyyppien suotuisaan suojelun tasoon huomattavasti ja parantavasti. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu selvästi (paljon) positiivisesti. Paikallisesti alueen edustavuus/toimivuus tai lajien suojelun taso paranee 40–80 %.</p>

Erittäin suuri myönteinen	Hanke vaikuttaa alueella erittäin huomattavasti positiivisesti ja elinympäristöjä yhdistävästi. Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on erittäin suuri. Hanke vaikuttaa uhanalaisten ja direktiivilajien elinympäristöihin erityisen paljon ja positiivisesti. Hanke vaikuttaa uhanalaisiin ja direktiiviluontotyyppisiin huomattavasti ja parantavasti. Hanke vaikuttaa lajien tai luontotyyppien suotuisaan suojelun tasoon huomattavasti ja parantavasti. Kasvi- tai eläinlajisto alueella muuttuu selvästi (erityisen paljon) positiivisesti. Paikallisesti alueen edustavuus/toimivuus tai lajien suojelun taso paranee yli 80 %.
----------------------------------	--

14 Kasvillisuus ja luontotyypit

Kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyden kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi herkkyden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

Vähäinen	Vaikutusalueella on tavanomaista luontoa laaja alaisesti ja yksittäisiä arvoluokan 4 kohteita. Alueella esiintyy pääasiassa säilyviä (LC) luontotyyppikuvioita ja kasvilajistoa. Kasvillisuus ja luontotyypit eivät ole erityisen herkkiä muutoksille.
Kohtalainen	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 4 (monimuotoisuutta tukevia) luontotyyppikuvioita. Alueella esiintyy silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) luontotyyppejä, jotka voivat olla myös edustavia. Alueella on vain pienialaisesti luonnontilaisen kaltaisia luontotyyppikuvioita. Alueella on laaja-alaisesti ns. tavanomaista luontoa. Vastaavia luontotyyppikuvioita löytyy paikallisesti lähiympäristöstä. Luontotyyppikuviot tukevat ekologisia yhteyksiä.</p> <p>Vaikutusalueella esiintyy silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) kasvilajeja. Arvokas kasvilajisto ei muodosta huomattavia kokonaisuuksia.</p>
Suuri	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 3 monimuotoisuutta turvaavia luontotyyppikuvioita. Alueella voi esiintyä uhanalaisia (VU, EN, CR) luontotyyppikuvioita, mutta kuviot eivät muodosta merkittäviä kokonaisuuksia. Alueella voi olla Natura-alueista irrallisia Natura-luontotyyppikuvioita (Luontodirektiivin liite I). Alueella esiintyvät luontotyypit ovat kohtalaisen herkkiä ympäristön muutoksille. Vaikutusalueella on melko laajalti luonnontilaisia alueita, eikä vastaavaa aluetta löydy alueellisesti. Luontotyyppikuviot voivat olla ekologisen verkoston toimivuuden kannalta melko arvokkaita.</p> <p>Vaikutusalueella esiintyy yksittäisiä uhanalaisia (VU, EN, CR) kasvilajeja ja näiden elinympäristökuvioita. Alueella voi olla Natura-alueista irrallisia Natura-kasvilajeja (Luontodirektiivin liite II). Arvokas kasvilajisto muodostaa kokonaisuuksia.</p>
Erittäin suuri	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 1 lainsäädännöllä turvattuja luontotyyppikuvioita tai useita erityisen tärkeitä kohteita. Vaikutusalueella on arvoluokan 2 erityisen tärkeitä luontotyyppikuvioita. Alueella esiintyy uhanalaisia (VU, EN, CR) luontotyyppikuvioita, jotka muodostavat huomattavia kokonaisuuksia.</p> <p>Alueella esiintyvät luontotyypit ovat erityisen herkkiä ympäristön muutoksille. Vaikutusalueella on laajalti luonnontilaisia alueita, eikä vastaavaa aluetta löydy muualta. Luontotyyppikuviot voivat olla ekologisen verkoston toimivuuden kannalta erittäin arvokkaita/ainoita mahdollisia.</p> <p>Vaikutusalueelle sijoittuu osittain tai kokonaan luonnonsuojelualue, Natura 2000 -alue, suojeluun varattu alue, LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajattu esiintymä, LSL:n tiukasti suojeltu tai vesilain suojeltu luontotyyppi.</p>

	Vaikutusalueella esiintyy useita uhanalaisia (VU, EN, CR) kasvilajeja ja näiden elinympäristökuvioita. Alueella voi olla Luontodirektiivin liitteen IV b -kasvilajeja. Arvokas kasvilajisto muodostaa merkittäviä kokonaisuuksia.
--	---

Kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi muutoksen suuruuden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

Erittäin suuri kielteinen	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo erittäin huomattavasti arvokkaita luontotyyppikuvioita tai arvokkaan kasvilajiston elinympäristöjä. Hanke heikentää erittäin huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas. Vaikutukset ovat erittäin hitaasti palautuvia tai palautumattomia. Muutos aiheutuu hankkeen aikana, eikä kohteen tila palaudu ennalleen edes hankkeen päätyttyä.</p> <p>Arvokas kasvilajisto alueella muuttuu hyvin selvästi. Paikallisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy yli 80 %.</p>
Suuri kielteinen	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo huomattavasti arvokkaita luontotyyppikuvioita tai arvokkaan kasvilajiston elinympäristöjä. Hanke heikentää huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas. Vaikutukset ovat hitaasti palautuvia. Muutos kestää useita vuosia tai enemmän, mutta alueen tila palautuu ennalleen hankkeen päätyttyä.</p> <p>Kasvilajisto alueella muuttuu selvästi. Paikallisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 40–80 %.</p>
Kohtalainen kielteinen	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo jossain määrin arvokkaita luontotyyppikuvioita tai arvokkaan kasvilajiston elinympäristöjä. Hanke heikentää jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen. Vaikutukset ovat palautuvia. Muutoksen kesto on vuodesta useisiin vuosiin. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Kasvilajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti). Paikallisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 10–40 %.</p>
Vähäinen kielteinen	<p>Hankkeen vaikutukset arvokkaisiin luontotyyppeihin ja kasvilajistoon ovat vähäisiä negatiivisia. Hanke heikentää vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p> <p>Vaikutukset ovat nopeasti palautuvia. Muutoksen kesto on enintään vuosi, esimerkiksi hankkeen rakennusaikana, mutta ei enää toiminnan aikana. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Luontotyyppejä pirstova vaikutus on pieni. Arvokas kasvilajisto muuttuu alueella vain vähän. Paikallisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy alle 10 %.</p>

Ei muutosta	Hanke ei vaikuta olennaisesti kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin.
Vähäinen myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset luontotyyppeihin ja kasvilajistoon ovat vähäisiä positiivisia. Hanke parantaa vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p> <p>Luontotyyppinä yhdistävä vaikutus on pieni. Kasvilajisto muuttuu alueella vähän arvokkaammaksi. Paikallisesti kasvilajiston ja luontotyyppien arvo paranee alle 10 %.</p>
Kohtalainen myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset luontotyyppeihin ja kasvilajistoon ovat kohtalaisia positiivisia. Hanke parantaa jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen.</p> <p>Luontotyyppinä yhdistävä vaikutus on kohtalainen. Kasvilajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti) arvokkaammaksi. Paikallisesti kasvilajiston ja luontotyyppien arvo paranee 10–40 %.</p>
Suuri myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset luontotyyppeihin ja kasvilajistoon ovat huomattavan positiivisia. Hanke parantaa huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas.</p> <p>Kasvilajisto alueella muuttuu selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti kasvilajiston ja luontotyyppien arvo paranee 40–80 %.</p>
Erittäin suuri myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset luontotyyppeihin ja kasvilajistoon ovat erittäin huomattavia ja positiivisia. Hanke parantaa erittäin huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas.</p> <p>Kasvilajisto alueella muuttuu erittäin selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti kasvilajiston ja luontotyyppien arvo paranee yli 80 %.</p>

15 Linnusto

Linnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi herkkyyden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

<p>Vähäinen</p>	<p>Vaikutusalueella esiintyy tavanomaista linnustoa ja yksittäisiä arvoluokan 4 linnustokohteita voi olla. Alueella esiintyy pääasiassa elinvoimaista (LC) pesimälinnustoa. Alueen pesimälinnusto ei ole erityisen herkkä muutoksille.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueella ei esiinny lainkaan tai esiintyy vain vähän uhanalaisia tai lintudirektiivin liitteen I lajeja muuttokaudella. Alueella ei ole merkittäviä muuttoreittejä, levähdys- tai ruokailualueita, eikä tärkeitä IBA/FINIBA/MAALI-alueita. Alueella voi olla pienialaisesti paikallisesti tärkeitä levähdys- tai ruokailualueita, joita lähiseudulla on enemmänkin. Vaikutuksille herkkiä lajeja esiintyy epäsäännöllisesti ja pieninä määrinä. Alue ei ole luonnontilassa, ja ihmisen vaikutus lajistoon ja yksilömäärään on selvästi havaittavissa.</p>
<p>Kohtalainen</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 4 linnuston elinympäristökuvioita. Alueella esiintyy silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) lintulajeja. Hankkeen vaikutusalueella voi esiintyä muuttokaudella myös lintudirektiivin liitteen I lajeja. Alueella voi esiintyä uhanalaisia (VU, EN, CR) lintulajeja, mutta näiden laji- ja yksilömäärä on vähäinen.</p> <p>Alueella voi olla paikallisesti tärkeitä levähdys- tai ruokailualueita, joita vastaavia ei ole lähiseudulla. Arvokkaan lajiston määrä ei ole huomattava. Hanke ei sijoitu tärkeille muuttoreiteille tai pullonkaula-alueille.</p>
<p>Suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 3 linnuston elinympäristökuvioita. Alueella voi esiintyä uhanalaisia (VU, EN, CR) lintulajeja. Muuttokaudella lintudirektiivin liitteen I lajeja tai uhanalaisia lajeja voi esiintyä enemmänkin Natura-alueen ulkopuolella. IBA/FINIBA/MAALI-alue vaikutusalueella voi olla.</p> <p>Vaikutusalueella voi olla uhanalaisten lajien pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisalueet tai metson ja teeren soidinpaikka.</p>
<p>Erittäin suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 1 tai 2 linnuston elinympäristökuvioita. Vaikutusalueella voi olla runsaasti uhanalaisten lajien pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisalueita.</p> <p>Alueella esiintyy uhanalaisia (VU, EN, CR) lintulajeja ja yksilö- ja lajimäärä on suuri. Muuttokaudella alueella esiintyy erittäin paljon uhanalaisia ja lintudirektiivin liitteen I lajeja.</p> <p>Lajit ovat erittäin herkkiä ihmistoiminnan läsnäololle. Korvaavaa aluetta ei ole alueellisesti tai valtakunnallisesti. Vaikutukset kohdistuvat linnuston muuton kannalta erittäin tärkeälle alueelle.</p>

Linnustoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi muutoksen suuruuden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

<p>Erittäin suuri kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo erittäin huomattavasti arvokkaan lintulajiston pesimä- tai levähdysalueita, muuttoreittejä tai tärkeitä elinympäristöjä. Hanke heikentää erittäin huomattavasti lajien suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas. Vaikutukset ovat erittäin hitaasti palautuvia tai palautumattomia. Muutos aiheutuu hankkeen aikana, eikä kohteen tila palaudu ennalleen edes hankkeen päätyttyä.</p> <p>Arvokas lintulajisto alueella muuttuu hyvin selvästi. Paikallisesti linnustolle arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy yli 80 %.</p>
<p>Suuri kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo huomattavasti arvokkaan lintulajiston pesimä- tai levähdysalueita, muuttoreittejä tai tärkeitä elinympäristöjä. Hanke heikentää huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas. Vaikutukset ovat hitaasti palautuvia. Muutos kestää useita vuosia tai enemmän, mutta alueen tila palautuu ennalleen hankkeen päätyttyä.</p> <p>Arvokas lintulajisto alueella muuttuu selvästi. Paikallisesti linnustolle arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 40–80 %.</p>
<p>Kohtalainen kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo jossain määrin arvokkaan lintulajiston pesimä- tai levähdysalueita, muuttoreittejä tai tärkeitä elinympäristöjä. Hanke heikentää jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen. Vaikutukset ovat palautuvia. Muutoksen kesto on vuodesta useisiin vuosiin. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Lintulajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti). Paikallisesti linnustollisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 10–40 %.</p>
<p>Vähäinen kielteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset arvokkaan lintulajiston pesimä- tai levähdysalueisiin, muuttoreitteihin tai tärkeisiin elinympäristöihin ovat vähäisiä negatiivisia. Hanke heikentää vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p> <p>Vaikutukset ovat nopeasti palautuvia. Muutoksen kesto on enintään vuosi, esimerkiksi hankkeen rakennusaikana, mutta ei enää toiminnan aikana. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Elinympäristöjä pirstova vaikutus on pieni. Arvokas lintulajisto muuttuu alueella vain vähän. Paikallisesti linnustollisesti arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy alle 10 %.</p>
<p>Ei muutosta</p>	<p>Hanke ei vaikuta olennaisesti linnustoon.</p>
<p>Vähäinen myönteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset arvokkaan lintulajiston pesimä- tai levähdysalueisiin, muuttoreitteihin tai tärkeisiin elinympäristöihin ovat vähäisiä positiivisia. Hanke parantaa vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p>

	<p>Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on pieni. Lintulajisto muuttuu alueella vähän arvokkaammaksi. Paikallisesti alueen linnustollinen arvo paranee alle 10 %.</p>
<p>Kohtalainen myönteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset lintulajiston pesimä- tai levähdysalueisiin, muuttoreitteihin tai tärkeisiin elinympäristöihin ovat kohtalaisia positiivisia. Hanke parantaa jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen.</p> <p>Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on kohtalainen. Lintulajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti) arvokkaammaksi. Paikallisesti alueen linnustollinen arvo paranee 10–40 %.</p>
<p>Suuri myönteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset lintulajiston pesimä- tai levähdysalueisiin, muuttoreitteihin tai tärkeisiin elinympäristöihin ovat huomattavan positiivisia. Hanke parantaa huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas.</p> <p>Lintulajisto alueella muuttuu selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti alueen linnustollinen arvo paranee 40–80 %.</p>
<p>Erittäin suuri myönteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset lintulajiston pesimä- tai levähdysalueisiin, muuttoreitteihin tai tärkeisiin elinympäristöihin ovat erittäin huomattavia ja positiivisia. Hanke parantaa erittäin huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas.</p> <p>Lintulajisto alueella muuttuu erittäin selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti alueen linnustollinen arvo paranee yli 80 %.</p>

16 Muu eläimistö

Muuhun eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt kohteen herkkyyden kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi herkkyyden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

<p>Vähäinen</p>	<p>Vaikutusalueella esiintyy tavanomaista eläinlajistoa ja yksittäisiä arvoluokan 4 elinympäristökuvioita voi olla. Alueella esiintyy pääasiassa elinvoimaista (LC) eläinlajistoa. Alueen eläinlajisto ei ole erityisen herkkä muutoksille.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueella ei esiinny lainkaan tai esiintyy vain vähän uhanalaisia tai Luontodirektiivin liitteen II lajeja. Alueella ei ole merkittäviä vaellusreittejä, kulkuyhteyksiä, ruokailualueita tai elinympäristöjä. Alueella voi olla pienialaisesti paikallisesti tärkeitä elinvoimaisen lajiston elinympäristökuvioita. Alue ei ole luonnontilassa, ja ihmisen vaikutus lajistoon ja yksilömäärään on selvästi havaittavissa.</p>
<p>Kohtalainen</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 4 elinympäristökuvioita. Alueella esiintyy silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) eläinlajeja. Hankkeen vaikutusalueella voi liikkua myös satunnaisesti arvokkaampia lajeja, mutta tällöin lajille tärkeästä alueesta ei ole kyse. Alueella voi esiintyä uhanalaisia (VU, EN, CR) eläinlajeja, mutta näiden laji- ja yksilömäärä on vähäinen.</p> <p>Alueella voi olla paikallisesti tärkeitä ruokailualueita tai kulkuyhteyksiä, joita vastaavia ei ole lähiseudulla. Arvokkaan lajiston määrä ei ole huomattava. Hanke ei sijoitu vaeltavien lajien pullonkaula-alueille.</p>
<p>Suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 3 elinympäristökuvioita. Alueella voi esiintyä säännöllisesti uhanalaisia (VU, EN, CR) eläinlajeja.</p> <p>Vaikutusalueella voi olla uhanalaisten lajien tärkeitä kulkuyhteyksiä, ruokailualueita tai elinympäristöjä. Alue on lähes luonnontilassa, ja ihmisen toiminnan vaikutukset lajistoon ja yksilömäärään eivät ole selvästi havaittavissa.</p>
<p>Erittäin suuri</p>	<p>Vaikutusalueella on arvoluokan 1 tai 2 eläinlajien elinympäristökuvioita. Vaikutusalueella voi esiintyä useampien uhanalaisten eläinlajien saalistus, ruokailu- tai lisääntymisalueita ja tärkeitä/ainoita kulkuyhteyksiä.</p> <p>Alueella esiintyy uhanalaisia (VU, EN, CR) eläinlajeja ja yksilö- ja lajimäärä on suuri. Vaikutusalueella on Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikka tai tämän toimivuuden kannalta tärkeä kulkuyhteys.</p> <p>Lajit ovat erittäin herkkiä ihmistoiminnan läsnäololle. Alue on erämaista. Korvaavaa aluetta ei ole alueellisesti tai valtakunnallisesti. Vaikutukset kohdistuvat vaeltamisen tai geneettisen yhteyden kannalta erittäin tärkeälle alueelle.</p>

Muuhun eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetyt muutoksen suuruusluokan kriteerit. Imperia-hankkeessa esitettyjen kriteerien lisäksi muutoksen suuruuden kriteerit sisältävät Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan (Suomen ympäristökeskus & Ympäristöministeriö 2024) mukaista kriteeristöä.

<p>Erittäin suuri kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo erittäin huomattavasti arvokkaan eläinlajiston lisääntymis- tai levähdysaluetta, erittäin tärkeää eläinlajien saalistus- tai ruokailualueetta, tärkeää/ainoaa kulkuyhteyttä tai hyvin laaja-alaisesti reviiriä tai elinympäristöä. Hanke heikentää erittäin huomattavasti lajien suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas. Vaikutukset ovat erittäin hitaasti palautuvia tai palautumattomia. Muutos aiheutuu hankkeen aikana, eikä kohteen tila palaudu ennalleen edes hankkeen päätyttyä.</p> <p>Arvokas eläinlajisto alueella muuttuu hyvin selvästi. Paikallisesti eläimille arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy yli 80 %.</p>
<p>Suuri kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo huomattavasti arvokkaan eläinlajiston lisääntymis- tai levähdysaluetta, tärkeää eläinlajien saalistus- tai ruokailualueetta, tärkeää kulkuyhteyttä tai laaja-alaisesti reviiriä tai elinympäristöä. Hanke heikentää huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas. Vaikutukset ovat hitaasti palautuvia. Muutos kestää useita vuosia tai enemmän, mutta alueen tila palautuu ennalleen hankkeen päätyttyä.</p> <p>Arvokas eläinlajisto alueella muuttuu selvästi. Paikallisesti eläimille arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 40–80 %.</p>
<p>Kohtalainen kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo jossain määrin (kohtalaisesti), eläinlajien saalistus- tai ruokailualueetta, tärkeää kulkuyhteyttä tai osittain reviiriä tai elinympäristöä. Hanke heikentää jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen. Vaikutukset ovat palautuvia. Muutoksen kesto on vuodesta useisiin vuosiin. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Eläinlajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti). Paikallisesti eläimille arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy 10–40 %.</p>
<p>Vähäinen kielteinen</p>	<p>Hanke hävittää, heikentää tai pirstoo vain vähän eläinlajien saalistus- tai ruokailualueetta, kulkuyhteyttä tai osittain reviiriä tai elinympäristöä. Hanke heikentää vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p> <p>Vaikutukset ovat nopeasti palautuvia. Muutoksen kesto on enintään vuosi, esimerkiksi hankkeen rakennusaikana, mutta ei enää toiminnan aikana. Pidempikin muutos, mikäli se jaksottuu.</p> <p>Elinympäristöjä pirstova vaikutus on pieni. Eläinlajisto muuttuu alueella vain vähän. Paikallisesti eläimille arvokkaista kohteista tuhoutuu tai heikentyy alle 10 %.</p>
<p>Ei muutosta</p>	<p>Hanke ei vaikuta olennaisesti eläinlajistoon.</p>
<p>Vähäinen myönteinen</p>	<p>Hankkeen vaikutukset eläinlajien saalistus- tai ruokailualueeseen, tärkeää/ainoaa kulkuyhteyteen tai laaja-alaisesti reviiriin tai elinympäristöön</p>

	<p>ovat vähäisiä, mutta positiivisia. Hanke parantaa vain vähän suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on pieni, kesto lyhyt tai voimakkuus vähäinen.</p> <p>Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on pieni. Eläinlajisto muuttuu alueella vähän arvokkaammaksi. Paikallisesti eläinlajistolle tärkeiden alueiden arvo paranee 10 %.</p>
Kohtalainen myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset eläinlajien saalistus- tai ruokailualueeseen, tärkeää/ainoaa kulkuyhteyteen tai laaja-alaisesti reviiriin tai elinympäristöön ovat kohtalaisia ja positiivisia. Hanke parantaa jossain määrin suotuisaa suojelun tasoa.</p> <p>Vaikutuksen alueellinen laajuus on kohtalainen, kesto kohtalainen tai voimakkuus kohtalainen.</p> <p>Elinympäristöjä yhdistävä vaikutus on kohtalainen. Eläinlajisto alueella muuttuu jossain määrin (kohtalaisesti) arvokkaammaksi. Paikallisesti eläinlajistolle tärkeiden alueiden arvo paranee 10–40 %.</p>
Suuri myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset eläinlajiston lisääntymis- tai levähdysalueisiin, tärkeää eläinlajien saalistus- tai ruokailualueeseen, tärkeää/ainoaa kulkuyhteyteen tai laaja-alaisesti reviiriin tai elinympäristöön ovat huomattavia ja positiivisia. Hanke parantaa huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Vaikutuksen alueellinen laajuus on suuri, kesto pitkä tai voimakkuus voimakas.</p> <p>Eläinlajisto alueella muuttuu selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti eläinlajistolle tärkeiden alueiden arvo paranee 40–80 %.</p>
Erittäin suuri myönteinen	<p>Hankkeen vaikutukset eläinlajiston lisääntymis- tai levähdysalueisiin, erittäin tärkeää eläinlajien saalistus- tai ruokailualueeseen, tärkeää/ainoaa kulkuyhteyteen tai hyvin laaja-alaisesti reviiriin tai elinympäristöön ovat erittäin huomattavia ja positiivisia. Hanke parantaa erittäin huomattavasti suotuisaa suojelun tasoa. Vaikutuksen alueellinen laajuus on erittäin suuri, kesto erittäin pitkä tai voimakkuus erittäin voimakas.</p> <p>Eläinlajisto alueella muuttuu erittäin selvästi arvokkaammaksi. Paikallisesti eläinlajistolle tärkeiden alueiden arvo paranee yli 80 %.</p>